

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Breviario Concionatorio, Strenæ, Fidelis Prophetissa Concionibus de B. M. Virgine serviens, Conciones Occurrentes & Funebres

Tylkowski, Wojciech

Oliva, 1686

Caput XII. Beatam te dicat ô Virgo omnis generatio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51821](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51821)

CAPUT XII.

Beatam te dicat o VIRGO omnis
generatio.

1. Quia non solum specialiter es electa & redempta,
sed etiam Causa es aliorum electionis ad gloriam.

Amasc. lib. 4. de fide cap. 15. Deipara ante secula præcognitio DEI consilio prædestinata est, & diversis similitudinibus, & oraculis Prophetarum per Spiritum S. figurata, & prædicata prædefinito tempore, ex Davidica radice pullulavit. Quia ut *Leo serm. de passione.* Saluiteræ Virginis parus non extremi tantum temporis generationibus profuit, verum se etiam in præteritas refudit ætates. In quam rem *Anton. 4. p. tit. 15. cap. 1. p. 103.* Virgo est Mater omnium propter quatuor. 1. Quia genuit omnes Sanctos specialiter. 2. Propter curam, quam gerit omnium. 3. Dignitate quia, inquit, est primogenita ante omnem creaturam, & est excellentissima omnium creaturarum. 4. Prioritate prædestinationis: ipsa enim ante secula prædestinata est, ut esset ex quo recreandum fuit omnè creatum, & sic dicitur de ea *Prov. 8. Dominum possedit me in initio viarum suarum*, id est à principio operum suorum, ut sit prima omnium quæ primæ creaturæ sunt. Ipsa Virgo cum decreta sit ab initio & ante secula creata, & statim adstitit ut Regina à dextris, cum omnes alij postea, & à sinistris Christo adstiterint: ipsa prima post Christum electa; jam si alij sancti etiam postea prædestinati impetrarunt pluribus ut nascerentur, quanto magis hæc Virgo? & cui nam impetravit? fortè tibi, forte mihi. Confirmat hunc discursum *S. Ambros. lib. 2. in Luc.* Nec mirum si Dominus redempturus mundum operationem suam inchoavit à Matre, ut per quam salus omnibus parabatur, eandem primam fructum haberet ex pignore. Nimirum adhuc in prævisione figurata est Virgo per arcam fœderis. *Chrysost. in Liturg.* Omnium Deus inurnatur in te Sacrosancta

Arca.

Arca. Jam verò Arca ante omnia vasa tabernaculi extracta, ut *Beda lib. 1. tabern. cap. 4.* observat. Virgo etiam de se dicit *Prov. 8. Dominus possedit me in initio viarum suarum, antequàm quidquam faceret, ab aeterno ordinata sum.* Vias Domini explicat *Greg. 32. moral. cap. 18.* Quid vias Domini nisi ejus actiones accipimus, de quibus propheta dicit: *Non enim via mee, sicut via vestrae.*

Clarè id *Nicol. Cusanus.* Primus prædestinatorum, omniumque caput est Christus, secundum post Christum locum nobilissimum SSma Virgo inter prædestinatos habet. *Rupert. in Cant. 2.* facit Virginem sic loquentem. Præquam nascerer Deo præsens aderam, antequàm fierem, benè illi cognita fuerã. *Richard. Viet. in Cantic. c. 26.* Beata Maria omnium salutem desideravit, quæsiuit & obtinuit. *Salazar etiam lib. de Concept. c. 5. n. 11.* attribuit Suario quòd sentiat omnes tam Angelos quàm homines propter Mariam electos ad gratiam & gloriam. Et ita *Ecl. 24. Qui creavit me, requievit in tabernaculo meo, & dixit mihi, in Jacob inhabita, & in Israel hereditare, & in electis meis mitte radices.* Sumi poterunt in Jacob, in electis, qui per Jacob intelliguntur, sicut reprobi per Esau. *Mitte radices:* ita ut sicut in arborem nihil humoris transit nisi per radicem, ita ad electos nihil transeat nisi per Virginem. *S. Germ. Patr. Constantinop. de zona cap. 11. refertur à Sario ad solum tomæti.* Nullus est qui salvus fiat, nisi per te SSma: nemo cui donum concedatur, nisi per te ô castissima! nemo est cujus misereatur gratia nisi per te ô honestissima! *Bernardin. tom. 2. serm. 64. art. 3. cap. 3.* id ipsum innuit, cum vocat eam Primogenitam redemptionis sui Filij JESU, & plus pro ipsa redimenda venisse Christum: quàm pro ulla alia creatura. Et *Bernard. super Missus hom. 2.* non noviter nec fortuito inventam, sed à sæculo electã, ab Altissimo præcognitam & sibi præparatã. *Damasc. lib. 4. fidei cap. 15.* ævo omni antiquiorem, ac præsciente Dei consilio prædestinatam. Ita autem factum esse *Galatin. arcan. lib. 7. cap. 2.* ad illa *Jer. 33. si irritum fieri potest pactum meum cum die.* Nisi pactum meum esset, id est nisi amore mei JESU & Mariæ diem ac noctem, leges cælo ac terræ non posuisset, hoc est mundum non creasset, & ideo amore JESU, & Mariæ mundum creavi, & ulterius amore intemeratæ Virginis quæ est mundi sapientia, creavit Deus cælum & terram. Et gravior illo *Bernard. serm. 3. super Salve Regina.* Propter hanc totus mundus factus est. Et sicut Adam primus creatus, dein Eva, tum omnes propagarunt: ita primò Christus à Deo electus ut *Ps. 39. in capite libri scriptum est de me:* deinde Maria, ut *Andr. Cret. serm. de Assumpt.* Hæc Virgo est declaratio profundorum Divinæ incomprehensibilitatis, hic est scopus, qui excogitatus est ante sæcula. Quocirca sicut Eva Ma-

ter posterorum; ita Maria Mater coeterorum electorum: ideoque passim sicut Christus 1. Cor. 15. dicitur *Novus Adam*, ita illa *nova Eva*. Undè illi Ecclesia appropriat illud Eccl. 2. 4. *Primogenita ante omnem Creaturam*. Et rursus ore suo Ecclesia. *Elegit eam DEUS, & praelegit eam*, id est priùs elegit. Et quia regula est Theologorum ex *Divo Thoma sumpta* 3. p. q. 27. a. 4. Quos Deus ad aliquid elegit, ita praeprarat & disponit, ut ad illud ad quod eliguntur inveniatur idonei: juxta illud 1. Cor. 7. *Idoneos nos fecit ministros novi testamenti*, ut Jeremiam cum juberet esse Prophetam cap. 1. *Prophetam in gentibus dedi te*, ille se excusaret: *Ecce nescio loqui quia puer sum: continuo Deus aptavit illum ad hoc munus*, *Et misit Dominus manum suam, & tetigit os meum*. Undè cum aliquandò debebat Mater dici nostra ut ab Ecclesia vocata est: *Monstra te esse Matrem*, jam tum praeprarata fuit, & apta reddita ad hanc Maternitatem.

In hunc sensum loquitur *Andr. Cret. orat. de dormit. Virg.* Sola praeprata naturam fuit electa ad naturam renovandam, sola deserivit Opifici universae naturae. Et *Petrus Damiani serm. de Annunt.* In ipsa hoc totum faciendum decernitur, ut sicut sine illo nihil factum est, ita sine illa nihil refectionum sit. Et *Jren. lib. contra Valent. cap. 37.* Universo generi humano facta est Causa salutis. *Rabbi Accados Antonino Coss. Romano exponens illud Itai 9. Multiplicabitur ejus imperium*, colligit Matrem Messiae vocandam Mariam, cujus nomen ait contineri in dictione Hebraea *Immarbe*: id est ad multiplicandum, quod illa multiplicatura esset electos. *Bernardin. serm. 2. cap. 3. de glorioso nomine Mariae.* Hanc Matrem misericordiarum ante saecula Deus perpetuam praeprastinavit in Virginem dignissimam, Filius praelegit in Matrem, Spiritus S. novae gratiae Domicilium praepravit. *Greg. in 1. Reg. illud Itai expendens. In illa die erit praeprastus mons domus Domini.* Mons fuit Bona Virgo Maria, quae omnem electae creaturae altitudinem electionis suae dignitate transcendit. Nos interim precemur cum *S. Anselmo de excell. Virg. cap. ult.* Intende Domina pijsissima ut nobis ad effectum proveniat, propter quod Deus noster ex tuo castissimo utero factus homo inter homines venit; nec sis quæsumus exoratu difficilis, quia procul dubio idem benignissimus Filius tuus erit ad concedendum, quidquid voles promptissimus: tantummodò itaque velis salutem nostram, & verò nequaquam salvi esse non poterimus, quid igitur stringet larga misericordiae tua viscera Domina contra nos, ut nolis juvare nos? ab initio renovationis humanae omnibus sub tuum praesidium confugientibus hucusque succurristi, & idcirco prima inter creaturas omni laude dignissima esse & dici meruisti: *ejus succurre, oramus, ut laus, quam per tot saecula dignè possedisti, continua tibi duret;*
Tibi

Tibi ergo nos commendamus, tu procura ne pereamus, effice potius ut salus nostra de die in diem multiplicetur per Filium tuum Dominum nostrum.

2. Quia non solum es sine macula concepta; sed etiam alios à macula temporalis, & aeterna praeservas.

S. Sabbe in Men. 3. Jan. dictum est: Tu o Sponsa Numinis, aquae in vitam aeternam salientis, atque vitam eandem in cunctos homines derivantis, publicum quoddam Labrum, Umbraculumque fontanum existis. Ex quo sequitur quod 17. Jan. S. Theoph. dixit: Mariae immaculatae, & omnium Sanctissimae Virgini faulta plaudamus acclamatione: ex ipsa enim donorum caelestium quae mentem humanam excedunt scaturigo nobis promanat, ut quae est Torrens quidam bonitatis Divinae. Ex iplo etiam cultu Conceptae sine macula Virginis, quinque honorum fontes emanare docet Joannes Herolt. 1. Veram contritionem 2. Consolationem in tribulatione. 3. Quod Praelati hoc festum devotè celebrantes ab honoribus & gradibus suis nunquam cum confusione deponentur. Uti testatur S. Anselmus cum dicit. Quisquis Praesul, aut Abbas aut Praelatus es, recole diligenter hanc festivitatem, & à cunctis jube eam coli, quod si eam toto corde amaveris, nunquam de tuo gradu cum confusione deponeris. 4. Quod fetus impraegnatarum mulierum in utero custoditur. 5. Quod talis in exitu animae suae de corpore, nunquam à B. Virgine deferretur. Quartum bonum è Virgine procedens gravissimè Paulus Grosius S. Augustini discipulus epist. ad Eustochium asserit. Coram Deo novi, & in veritate comperi, quod nulla mulier in partu periclitatur, supra quam devotè Mariae gratia imploratur, & dies Conceptionis ejus celebratur. Facit hoc quod dicit Gregorius Chortophilax orat. in Deip. Praesent. Pretiosum illud reverà Donarium atque venerabile, supremum, ac mundissimum illud Cimelium Virgo in quo thesauri gratiae fuerunt depositi, in quo aeternae opes ineffabili ratione repositae erant, in quo nostrae salutis erant condita pignora: Vas inquam illud impollutum, locum illum luminis, conceptaculum, ex quo salutis radij orbi universo illuxerunt. Impollutum verò probat in hunc modum S. Jhes. Tolet. Archiepisc. qui vixit anno 650. lib. de Virginis partu. Quomodo Spiritu S. replente eam, non sine peccato originali fuit, cujus etiam Nativitas gloriosa Catholice in omni Ecclesia Christi ab omnibus felix, & beata praedicatur? Enimverò si non beata esset, & gloriosa, nequaquam tam festiva celebraretur ab universis; sed quia tam solenniter colitur, constat ex auctoritate Ecclesiae, quod nullis quando nata est subjacuit delictis,

P p

nec

nec contraxit in utero sanctificata originale delictum. *Et rursus*. Nullius igitur Nativitas celebratur in mundo, nisi Christi & ejus, atque B. Joannis. Joannes autem quia & ipse in utero sanctificatus legitur: sic & B. Virgo Maria nisi in utero sanctificata esset, minimè ejus Nativitas colenda esset: nunc autem quia ex auctoritate totius Ecclesiæ veneratur, constat eam ab omni peccato originali immunem fuisse. *Bernardin. de Busto serm. 6. de Concept. p. 2. Ezech. 44. dicitur. Porta laterit clausa, & vir non transibit per eam; turpius autem fuisset, si diabolus per peccatum transivisset per eam. S. Thom. de Villan. serm. 3. de Nativ. B. V. Non decebit Urnam mannae caelestis aliquam in se habere labem propter quod anima cum infusa est, nullam habuit ex carne neque contraxit labem peccati. De Busto l. c. Arca Noe præservata fuit ab aquis diluvij, & ferebatur super aquas, ut habetur Gen. 7. per quod datur intelligi, quòd S. Maria Arca Dei præservata fuit à diluvio peccati originalis. S. Ludov. Bertrandus serm. de Concept. In Arca Noe omnia animalia, adeoq; ea quæ naturæ impulsu inter se maximè inimica sunt, quasi percussà novæ amicitia, & pacis foedere, pacatissimè cohabitârunt, hanc verò Arcam, quam turbandi diluvij fluctus nunquam ingurgitârunt Mariam esse non ineptè arbitramur, ab aquis utpotè diluvij semper immunem. De Busto l. c. Sicut supernaturaliter facta est Mater Dei, ita condecens fuit, ut in sua Conceptione haberet prærogativam singularem. Sanctius à Porta. B. Virgo in hoc paradiso comparatur, quia in ea nunquam fuit aliquid corruptum, nec peccati maculâ infectû. Et postea. Ille paradysus apertus fuit serpenti, qui seduxit Evam, iste nolter gloriosus Paradysus, clausus fuit serpenti, nec potuit ingredi ad eam, imò ipsa est illa, quæ contrivit caput serpentis. Ioan. senia. Aliodivinus in 1. 2. D. Th. 9. 81. 6. 3. Speciali privilegio exempta fuit à lege communi, secundum quam omnes solo Christo excepto, peccatum originale contrahunt. Quod explicari potest exemplo sumpto Gen. 7. ex quo constat aquis diluvij fuisse opertos omnes montes, & universos homines mortuos excepto Noe, & qui cum eo erant in arca, quo tamen non obstante probabile est paradysum terrestrem adhuc stare, & ibi servatum fuisse, & non fuisse mortuum Enoch. Quid ergo mirum si B. Virginem quam Damasc. orat. de dormit. B. V. appellat novum Adami Paradysum, excipiamus ab universali inundatione peccati originalis, non obstante exceptione illâ, omnes præter Christum. S. Thom. in exposit. Salut. Ang. Ipsa purissima fuit quantum ad culpam, quia nec originale, nec mortale, nec veniale peccatum incurrit. Anton. Navareus serm. de Concept. adductus à Maraccio in notis supra S. Ioseph. Si DEUS Angelos fecit spirituum mundissimos, cur non eorum Reginam puriorem faceret? Vas mundum elegit*

Elizius

Elifeus in quo mitteretur sal sanaturum aquas Jericho: ita & Vas mundissimū & ornatum omni lapide precioso fuit B. Virgo, in quo recondideretur Christus Salus vera populorum, qui in aquis figuratur juxta illud Joannis: *Aque multe populi multi*, in malevolam animam non introibit Spiritus sapientiæ, nec habitabit in corpore subito peccatis, alioquin derideret & subannaret diabolus in voce exultationis, quod prius possederit in suam, quam postea Deus in Matrem elegit. Non fuit Deus ut dæmon columbam assumeret ad decipiendum Evam (sub columbina enim specie sicut sub vestimentis ovium melius contegeretur simulata fraus quam sub serpentis pelle) quia columbā assumpturus erat Spiritus S. in Baptismo Christi; ita nec illam de qua nasciturus erat Filius Dei, decebat sedem unquam fuisse sathanæ.

Argumentatur pro hoc ipso & *Anselmus serm. de Concept.* Angelos alijs peccatis à peccato servavit, & Fœminam Matrem suam ab aliorum peccatis exortam servare non potuit? in æternitate consilij sui statuit eam Dominatricem & Reginam fore Angelorum, & tunc inferiorem gratiam Angelis datam, in consortium conceptam esse credimus hominum peccatorum? Existimet hoc qui vult, argumentis suis probet qui vult, ijs quæ dicimus adversetur qui vult, ego donec ostendat mihi Deus aliquid dignius excellentiâ Dominæ meæ posse dici, quæ dixi dico, quæ scripsi non mutò, *Guilielmus Parisensis Junior seu Bitontinus in Postill. major. de Concept. quest. 3.* Virgo Maria in Matrem Dei electa, erat exaltata super Angelos, sed omnes Angeli fuerunt præservati ab omni peccato, ergo à ratione fortiori & ista quæ erat superior. *S. Bernard. Senen. serm. 49. de amore glorioso ex Bartholomeo Suido sic idem deducit.* Credendum est, quod voluit sumere carnem ex carne purissima, & quod Mater ejus fuerit plus quam Eva, & Adam qui creati fuerunt sine peccato originali. Addi potest hic ex *Bernardino de Busto serm. de Concept.* Cum omnes credant B. V. Mariam fuisse idoneam Matrem Dei, debent etiam ipsam credere fuisse immunem ab omni labe peccati: quia aliter non fuisset congrua Mater Christi. *Barthol. Pisanus de laud. B. Virg. Fructu 7.* Non fuit conveniens Matrem Dei addici morti æternali, pro quacunque mensura, ergo originali caruit. Item, Christus elegit Matrem incorruptam corporaliter, quare & spiritualiter. *Ioann. Vigerius cap. de peccato orig. lib. institut. sic habet:* Si dicatur quod D. Virgo peccatum non habuit originale, licet procellerit ab Adam secundum rationem feminalem, dicendum est quod ipsa sola speciali gratia præventa fuit, & præservata, eò quod fuit prævisa Mater Dei. *S. Ioseph Hymnografa in theototicis & alijs sæpius, vocat Virginem ab omni macula immunem. Anton. Navarras serm. 1. de Concept.* Si venialis culpa in

B. Virgine à fidelibus denegatur, quanto magis originalis ab ea semovenda: veni-
lis quippe Dei gratiam non tollit, originalis verò cœli portas in æternum claudit.
Bernard. de Busto in Mariali serm. 7. de Concept. Optabilis est animam non pollui,
quàm corpus non incinerari, quia anima pretiosior est corpore, sed B. Virgo obti-
nuit de corpore, quòd non incineraretur, ergò & credendum est quòd multò ma-
gis obtinuit animæ impollutionem. *Idem l. c. ser. 8. p. 1.* Cùm Deus elegerit inte-
gritatem, & puritatem uteri Virginalis, quem nunquam voluit pollui, sed semper
intactum ab omni pollutione servari, ut in spiritu vidit *Ezechiel Propbeta sui libri*
44. cap. ergò à fortiori credendum est ipsum elegerit in Virgine puritatem inter-
nalem animæ ejus innocentis. Ideò *Ambr. super Lucam ait de B. V.* Virgo erat non
solum corpore sed & mente, quod falsum est si anima ejus per peccatum origi-
nale esset fornicata. *Marsilius illa verba, Tota pulchra es applicans ecclesie 2. sent. q. 29. a. 2.*
Sponsa in aliqua sui parte debet esse tota pulchra, & non esset hoc in aliqua parte,
nisi Virgo ab originali fuisset præservata, ergò. Minor patet. Quia si fuisset aliquo
tempore sub peccato originali, tunc illo tempore fuisset maculata, ergò non esset
Sponsa tota pulchra in Virgine, nec in Christo, quia ille est Sponsus. Unde illi cavit
Petrus Apollinaris de Nativit.

*Salve Virgo Parens læbes quam nulla vetustè,
Per tor ducta gradus criminis implicuit.*

Marsil. 2. sent. q. 20. a. 2. Magis decuit Deum Virginem Matrem præservare
à macula mentis, quàm à dolore corporis. Patet. Quia anima hominis est præstan-
tior corpore, item quia anima est expressior imago Trinitatis, item quia macula
mentis sine proportionem gravior est dolore carnis.

Sed rursus *Bernardin. de Busto serm. 6. de Concept. p. 1. argumentatur.* Locus de-
bet esse proportionatus locato, ut ait *philosophus, 2. 2. de anima & 4. Phys.*
Facit ad hoc illud quod inquit *glossa in c. dudum de dec. 1. dicens.* Qualia sunt præ-
dicata, talia convenit esse subjecta: sed Virgo gloriosa habitatio Filij Dei, unde
ipsa inquit *Eccles. 24. Et qui creavit me requievit in tabernaculo meo:* ergò debuit esse
proportionata ipsi habitatori, qui fuit sine ulla peccati macula, purissimo ergò
Filio non debuit esse Mater nisi purissima, nec decuit Dei sapientiam sordidatum
à peccato, & contaminatum sibi habitaculum deputare. *Barthol. Pisanus de laud.*
Virg. lib. 1. fructu 7. Christus dedit majora dona, & minus necessaria Virgini, patet,
quia eam suam Matrem fecit, ergò & minora dedit, scilicet præservationem ab
originali. Item præservavit Virginem à pœna Evæ, ergò & à culpa. *Paulus de Luca.*

B. Virgo

Virgo non fuit resoluta in pulverem, ergo nec concepta per originalem culpam: nam constat quod tabernaculo Christi plus derogat peccati corruptio, quam in pulverem resolutio, *Leonardus Jenogarolis in epist. de d. eff. sui de immac. Concept. ad Sixtum* IV. Nullus in Mariæ laudes prorumpens Matrem eam dicit Dei, simulque fuisse quondam Filiam diaboli: Num Matrem dices eam gratiæ, quæ antea inimica largitori gratiæ? nunquid viam ad vitam, quæ & ipsa quandoque ignoravit viam? spem peccantium & medium attollendo omnia peccata, quæ peccatam gustaverit? *Armandus Richelius Card. in Catechismo lect. 24.* B. Virgo dicitur benedicta in mulieribus, quia nulla fuit, nec unquã erit sine peccati macula concepta, cum plenitudine gratiæ, sicut ipsa. *Catechism. Clem. 8.* Gratiã plena, quia quoad primũ gratiæ effectum, scilicet peccati deletionẽ Virgo sanctissima nunquam habuit maculam peccati originalis, aut actualis, mortalis vel venialis. *Gratiani in Catechismo Trigesimo homilario hom. 27.* Gratiã plena, hoc est singulariter ab æterno electa Deo omnipotenti, atque in Conceptione tua custodita admirando & singulari modo ab omni macula peccati, tam originalis quam tuæ ipsius personæ. *S. Bonav. tom. 3. serm. 2. de B. Virgine.* Domina nostra fuit plena gratiã præveniente in sua sanctificatione, gratiã scilicet præservativã contra foeditatem culpæ.

Barth. Pisanus de laud. B. V. lib. 1. fructu 7. Non minùs est digna Maria, quam aliquis qui in puris naturalibus crearetur, sed ille non haberet peccatum, igitur nec Maria habuit. *Bern. de Busto serm. 5. de Concept. p. 1.* Cùm Angelis Dominus dederit innocentiam in creatione illorum, ut habet *2. sent. d. 4. & per Aug. 8. de Civit.* & similiter primi parentes fuerunt originali vestitu decorati, ut habetur *à Theologis in 2. d. 29. & ab Ansel. lib. 1. de Conceptu,* sequitur quod si dicta gratia non fuisset data B. Virgini, suis servis inferior illa extitisset. *Pisanus l. c.* Sapiens debet eligere quod est melius & perfectius: sed Christus est Sapientia increata, & cùm melius sit & eligibilius habere Matrem sine omni macula, quam cum macula, & potuit eam sic habere, igitur &c. *De Busto l. c.* Cùm Christus ab æterno elegerit B. V. in Matrem juxta illud quod canitur: *Elegit eam Deus, & præelegit eam.* Concludendum est, quod ipse cui omnia futura erant præsentia, à cunctis malis & damnis peccati originalis eã voluit præservare ut boni Filij debitum adimpleret &c. Quos Deus ad aliquid elegit, ita præparat, & disponit, ut ad illud ad quod eliguntur inveniantur idonei, juxta illud *1. ad Cor. 3. Idoneos nos fecit ministros novi testamenti,* sapiens enim regulator ea quæ sunt ad finem aliquem regulare debet secundum ordinem ipsius finis juxta dictum *Philos. 2. Metaph. & probatur per 6. Prodest.*

23. 4. Quia Princeps assumendo aliquem ad officium suum, dicitur cum eo dispensare velle, meliori modo quo potest, idem qui vult consequens, vult etiam omne necessarium antecedens, & crimen est sacrilegij dubitare an is dignus sit, quem Imperator elegerit: sed gloriosa Virgo Maria fuit electa Divinitus ab aeterno ut esset Mater Dei, ipsa dicente Eccl. 24. *Ab initio & ante secula creata sum. Et Prov. 8. Ab aeterno ordinata sum &c.* Quae omnia attribuit Ecclesia B. Virgini, ergo Deus per gratiam suam, eam ad tam mirabile opus praeservavit. *Bernardin. de Busto serm. 2. de Concept. p. 3.* Quis hominum qui si posset sponsam suam facere, illam non absq; omni macula procrearet. *S. Th. de Villan. serm. 3. de Nativ. Dom.* In utero sanctissima & in Conceptione sanctissima. Num enim decebat Sanctuarium Dei, Domum sapientiae, Reliquarium Spiritus S. Urnam mannae caelestis, aliquam in se habere labem? *Proclus orat. 6.* ait Mariam ex puro formatam luto, & si quid valet argumentatio *S. Aug.* hoc probat *lib. 5. contr. Julianum cap. 9.* Illud sane magnum verumque duxisti cum posuisses testimonium Apostoli dicentis: *Qui peccatum non fecit,* notandum esse quod judicaverit Apostolus sufficere ad ostendendum in Christo nullum fuisse peccatum, quia dixit nullum eum fecisse peccatum, ut doceret inquit, quia qui non fecit, habere non potuit, omnino verissimum est. Profecit enim peccatum major fecisset si parvulus habuisset: nam propterea nullus est hominum praeter ipsum, qui peccatum non fecerit grandioris aetatis accessu, quia nullus est hominum praeter ipsum, qui peccatum non habuerit infantilis aetatis exortu. *Bern. de Busto serm. 7. de Concept. p. 1.* Decens fuit & consonum rationi, ut Sponsa castissima Dei nunquam careret Sponsi sui gratia, ita ut ne per momentum fuisset benedicta Virgo concepta, pro illo tunc non fuisset ejus amica sed inimica. *S. Chrysologus serm. de Annunt. 140.* Maria Christo pignorata dum fieret in utero, *De Busto l. c.* Si Deus praeservavit, & defendit Virginem gloriosam a veniali peccato, quod non privat gratia Dei, & stare potest cum charitate, ut dicunt *Theologi in 4. d. 21.* & hoc ut esset idonea Mater sua, & ob amorem quem ipse ab aeterno portavit: ergo inconveniens videtur credere quod permisit eam labi in originali peccato privante gratia Divina, non enim esset verus amor, si quis defenderet amicum suum ne vel modicum leviter verberaretur, quem tamen per gulam suspendi vel capite permetteret detruncari. *S. Th. 3. p. q. 27. a. 2. locum Job 3. de diabolo exponit.* Expectet lucem, & non videat, nec ortum sui gentis aurora. Lucem id est Christum & non videat quia nihil inquinatum incurrit in Sapientiam, quae est Caritas ut dicitur *Sap. 7.* Nec ortum surgentis Aurorae id est B. Virginis, quae in suo

suo ortu à peccato originali fuit immunis. Ortum etiam vult dici Conceptionem in cap. 1. *Matthæi*. Nam si de Nativitate intelligit, nihil illi supra *Jeremiam* aut *Joannem* tribuit, imò infra. *S. Thom. de Villan. serm. 3. de Nativ. B. V.* Non decebat Domum sapientie aliquā in se habere labem, propter quod animæ cum infunderetur nullam habuit ex carne, neque contraxit labem peccati. *De Vusto l. c.* Quis in lecto fordidio, & immunditijs pleno jacere potius assentiret, quàm in strato mundissimo, & ab omnibus immunditijs elongato, nemo autem præsumitur carnem suam odio habere, ut inquit *Glossa in Rubrica parag. in jus voc. B.* igitur Maria quia Thalamus fuit Divinæ gloriæ, non fuit aliqua peccati forde polluta.

S. Ludov. Bertrandus serm. 4. de Concept. pag. 4. Domina nostra in sua Conceptione ab originali labe præservata fuit: Hæc est itaque Rubus ille Moyses, qui ardebat & non consumebatur, ardebat hæc more reliquorum ab Adamo descendentium ex femine virili, & ardore concupiscentiæ fuit concepta, verum incombusta ac de communi peccati originalis incendio remansit illæsa. *Ambr. Catharius disp. de Concept. B. V. lib. 1. ita habet.* Tu Virgo Rubus ille ardens & incombustus, quem Moyses videns admiratur, in qua re non minus corporis, quam mentis perpetuam tuam ac laudabilem Virginitatem agnovit Ecclesia. *Hieron. Lincea sic argumentatur.* Populo antiquo, quia ex illo erat nasciturus Deus, abstulit occasiones peccatorum, ut essent sancti, aded ut pedes sanctorum servaverit, ed imple illis præverit mundando iter, & hoc solum, quia ex illis nasciturus erat, multo id magis valet in Virgine. *Guiliel. Bitontinus l. c.* Virgo Maria debebat fieri speciale habitaculum Dei, ergo debebat specialius præparari, sed si concepta fuisset in peccato originali, non fuisset specialiter præparata. Oratio est Ecclesiæ: *Corpus & animam Spiritu S. cooperante præparasti.* *Catharius lib. 2. disp. de innac. Concept.* Audi quæso orationem quam cōsulto & ex certa scientia recipit jam Ecclesia, & agnosce quàm perspicuè declarat, quod dicimus. *Deus qui per immaculatam Conceptionem dignum Filio tuo habitaculum &c.* *De Vusto ser. 8. de Concept. p. 1. additis s. Antonini verbis.* Ordinans vas ad sacrificium altaris, conservat ipsum à maculis, hoc enim valde decens, sed Virgo Maria fuit Vas Deitatis. Ergo. *Th. Argentinensis lib. 3. d. 3. c. 1.* Præceptum Divinum (in hunc sensum ait) ut Filius à malis liberet Parentes si possit ergo. *Ambr. Tancisinus in sabbatis consid. 2. concl. 3.* Servavit Deus populū suum ab aquis maris rubri &c. & quomodo Mariam Matrem propriam ab omni culpa non præservavisset, propter dignitatem Maternitatis suæ? *S. Bonav. in 4. d. 3. a. 3. q. 1.* Congruum fuit ut illa quæ placuit Altissimo, aded ut fieret Sponsa, & Mater Filij Unigeniti, sic esset immaculata mente, sicut est intemerata carne. *Hermannus de Schilto*

Schilto

Schild's tract. de Concept. Peccatum originale tres habet maculas. Prima est quæ facit hominem naturâ filium iræ, ideo secundum Apoll. ad Ephes. 2. *Omnes nascimur filij iræ.* Si igitur B. Virgo contraxisset peccatum originale, tunc per tempus vel instans fuisset filia iræ, quod est inconveniens. Secunda macula est, quæ facit hominem sub potestate Sathanæ, quod patet, quia per exorcismum repellitur Sathanas à baptizandis, antequàm per baptismum tollatur originale peccatum. Unde *Greg. hom. 27.* dicit, quod sacerdotes in exorcismo dæmonia eijciunt: sed si fuisset B. V. in peccato originali concepta, tunc fuisset pro aliquo momento in potestate Sathanæ. *De Busto l. c.* Quod est omni laude dignissimum, nullâ contumeliâ est afficiendum, nec illi laus innocentie deneganda, sed B. Virgo: ergo. Item *Ezech. 44.* dicitur: *Porta hec clausa erit & non aperietur,* quod verum non esset si aliquando peccato fuisset aperta.

Restat, quod prætabimus ubi recitaverimus certum, per inquisitiones probatissimum, per juramenta testatissimum miraculum, per quod Virgo à mortuis iussit redire hominem, ut prædicaret suam gloriam, quod refert *Joan. Serenus Episcopus Acernensis lib. 2. de Concept. cap. 13.* Occisus fuit quidam Manresæ in Catalonia Hispaniæ provincia Virgini devotissimus, sed minus bene de illius puritate Conceptionis sentiens, dictus Franciscus Mulet in Jure Baccalaureus, hic antequàm humaretur resurrexit, & novem horas vixit, quo tempore sæpius testatus est, se ad hoc fuisse iterum ad vitam vocatû, ut immaculatæ Deip. Conceptionis veritatem testaretur, cui in vita adversatus fuerat. Proximum huic ex India afferro, quod accidit anno 1531. in Mexico in loco dicto Topejacac Episcopatum Mexicanum administrante Joanne Zamarraga. Historiam refert *Nieremberg. in dissertationibus Epistolicis,* imaginem appellant Hispani, Virginis Mexicanæ de Guadalupe. Indo Christiano, Joanni Didaco homini pauperi, quodam loco Virgo se conspicuam dedit, addito ut moneret Episcopum, ut eo loci sibi templum extrueret: retulit Indus Episcopo, sed fides negabatur afferenti, nisi aliquo signo probaret. Retulit id ipsum Indus Virgini eodem loci comparenti: iussit ergo Virgo Indum carpere rosas, & pulcherrimos flores, quos subito manu Divinâ in colle sterili produxit, decerpere & Episcopo deferre. Paret Indus, & floribus palliolum implet, defertque Episcopo, famuli accurrentes Episcopi, mirati flores, sed nemo quibquam contingere poterat, veluti ex aëre formati fuissent. Indus tandem pervenit ad Episcopum, & dum aperit pallium, ut in pavementum flores effundat, apparuit in iplo pallio cœlesti manu depicta imago Conceptionis pulcherrima, quam & Episcopus, & domestici statim profundè venerati. Imago longitudo

Sex palmos excedit, colore quoad faciem triticeo, & albicante, manus junctæ ad pectus, calcei pars quæ apparet, fusca est, cingulum ferrugineum purpurascens, tunica talaris colore roseo candenti cum densioribus umbris stringitur, ad collum fibula aurea, intra quam circulus niger, & in medio ejus crucis figura, pallium Virginis cæruleum, & planè cœlestis coloris circumquaq; aurea extremitate clausum, ac stellulis conspersum, quæ numerantur 46. in capite corona aurea, sub pedibus luna semiplena, tota imago aureis radijs veluti soli immersa, lunæ subest Angelus stans, ac veluti imaginem sustentans. Omnes radij centum, & ex ijs duodecim majores qui caput cingunt, hæc deinde per miracula plura beneficia in mortales spargit manu plena.

Potest hic locum habere quod scripsit *Marcellus in Martino V.* etsi judiciorum Dei nolimus agere interpretem. Tempore Martini V. quidam Tolosani studij Doctor determinavit Virginem originali peccato fuisse corruptam, & coram Pontifice voluit hoc publicâ disputatione tueri, & jam venit dies indicta, sed ille repertus mortuus, interiora in ventre non habens. Ut docet *August. lib. de gratia & natura.* Non decuit B.V. peccare venialiter, etiamsi statim fuisset ab ipso liberanda, itaq; nec decuit peccare originaliter. Pulchrè idem *August. serm. de Assumpt.* Dandum est B. Virgini quod congruit rationi, & tantæ sanctitati, & sicut licet tanquam speciale dixerit de Christo Psalmista: *Non dabis sanctum tuum videre corruptionem,* etiam de hoc Virgo participavit. Ita licet: Non est qui faciat bonum usque ad Christum, etiam Virginem sinamus in hoc gaudere. Adducunt aliqui verba *Ctesiphontis discipuli s. Jacobi,* ex Arabico in latinum traducta, quæ ob certas causas omittimus, & illi substituiimus. *Presbyteri Achaze* in Vita S. Andreæ referunt, quod is è cruce jam biduo pendens inter cœtera hæc etiam de B. Virgine dixerit: Sicut primus homo ex terra immaculata formatus, ita & Christus ex Virgine immaculata. Hæc refert *Cancell. in Annal. Virg. anno Christi 69.* Item *August. contra Julianum lib. 5.* dat hoc axioma: Qui non peccavit actualiter, non peccavit originaliter. *Et lib. contra 5. hæreses hæresis 3.* Originale repugnat fini propter quem facta B. Virgo. *Et ibid.* Sicut B. V. non potuit inquinare Filium, ita nec inquinari dum fieret. *Et serm. de Nativit. Virg.* Mox ut in mundum venit Virgo, omnis boni virtute perfectè resplenduit, quod non videtur locutus de Nativitate, quia ante illam replendisset sanctificata, etiamsi contraxisset originale. *Et hoc ut, aut potius apud eum Sophronius serm. de Assumpt. B. Virg.* Totum ad gloriam laudis Christi pertinet, quidquid impenditur Genitrici. *Et Ambr. in Luc. 1.* Maluit Christus sibi aliquid derogari, quam Matri suæ. Undè *Anselmus ad Episcopos Angliæ.* Non est verus ama-

tor Virginis, qui celebrare respuit festum Conceptionis. Versus aliquot Poëta Anonymi apponere loco epiphonematis liceat.

*Ducet Jesseam primævo crimine prolem,
Communiquæ ream nascentum lege teneri,
Qui patet obscurum solem, cui Cynthia surgat
Decolor, & puro vitiatum lumen Eoo,
Qui nubiis candorem adimat, gemmisq; nitorem,
Et cum nocte diem velo confundat eodem.
Popula par celo, Solyms preclata puellis
Conciperis meliore satû, diuon labiis asuta
Reſeia, calcatis ad vitæ limina noxis
Pergis ovans, stygiosq; premis secura dracones.*

Purior Virgo est Joanne Baptistâ, & Jeremiâ. Undè S. Patriarcha Dominicus tract. Corp. Christi cont. Albingen. themate *Tota pulehra es, ait.* Sicut primus Adam fuit ex terra Virginea, & nunquam maledicta formatus, ita decuit secundo Adam fieri. *Ambrosij est illud lib. de Virgîn.* In qua nec nodus originalis, nec cortex actualis culpæ fuit. Sed & S. Vincentij ser. 2. de Nativit. Non credatis quod fuerit sicut in nobis, qui in peccatis concipimur, sed statim ac anima fuit creata, fuit sanctificata, & statim Angeli in celo celebrârunt festum Conceptionis. S. Th. p. 1. q. 27. a. 2. *Tota pulehra es, & macula non est in te, ergo in ea nullius peccati fuit macula. Et ante S. Thom. M. sentent. in 3. d. 3. ita dixit: Credi oportet juxta sanctorum attestacionis convenientiam, carnem Verbi priusquam conciperetur fuisse peccato obnoxiam, sicut reliqua Virginis caro: Spiritus S. operatione mundatam, ita ut ab omni contagio immunis uniretur Verbo. Mariam quoque totum Spiritus S. præueniens à peccato prorsus purgavit. Hieron. ad cap. 10. Ecclesiastice. Beata Virgo ob omnimodam à peccato immunitatem, omnibus ingenuis & verè liberis, quibus peccatum non est dominatum, liberior fuit. Et certè Virgo ut Alb. M. super Missus est, in causa, in substantia, in efficientia tam activa, quam passiva fuit omninò liberrima. Dion. Carth. lib. 1. de laud. Virg. art. 1. Per Virginem universum genus humanum à servitute peccati, à jugo & subjectione diaboli, à conceptionibus ex peccato originali secutis, atque ab obligationibus æternæ damnationis est liberatum, si enim verè liberi sunt quos Filius liberavit, quantò magis verè est libera, quæ Mater est tanti Liberatoris? & si ex laudatissima Apostoli ad Corinthios voce, ubi Spiritus Domini, ibi libertas, quomodò à servitute omnis peccati libera*

non

non fuit? (inquit Anselmus) quæ olim peccatorum Propitiatori Aula, in qua, & ex qua homo fieret, Spiritus S. præsentia & operatione constructa est? Pro immaculata Virgine est autoritas Pontificum. Innocentius VII. Joannem Montefonem qui in suis concionibus conceptam in peccato prædicavit, jussit psalmodiam recantare, ut scribit Maracellus in Junoc. VII. Ibid. in Martino Julio XI. anno 1511. Septemb. 10. Monialium sub titulo Conceptionis Immaculatae instituit Religionem. Ibid. in Julio II. Leo X. plurima ædificavit templa, in honorem hujus mysterii, & indulgentias non solum Fratribus minoribus, & Monialibus Conceptionis, sed etiam alijs Religionibus impendit. Ibid. Clemens VII. Officium Conceptionis Immaculatae à Francisco Quinonio Cardinali ordinatum approbavit. Idem Pius V. cum alia festa sustulisset, festum Immaculatae Conceptionis per universam Ecclesiam celebrari præcepit, missalique, breviario, & calendario à se publicatis inseruit. Ibid. Sixtus V. omnibus ac singulis Ordinis Immaculatae Conceptionis Monialibus & utriusque sexus fidelibus, visitantibus Ecclesias monasteriorum prædicatorum Monialium in festo Conceptionis Virginis Mariæ Indulgentiam plenariam perpetuam est elargitus. Ibid. Paulus V. voluit omnibus sabbatis non impeditis dici officium, & Missam à Minoritis de Immac. Concept. & indulgentias concessit omnibus fidelibus recitantibus antiphonam: *Hæc est Virga in qua nec nodus originalis, nec cortex actualis culpe fuit, cum sua oratione ibid.* Undè optime Cajeta in opusculo Leoni X. dicato. Ut ad salvandum illum scripturæ locum: *Mors in omnes transit, sufficit intelligere mortis debitum, etsi quis actu non moriatur: ita sufficere ad salvandum illum scripturæ locum: In quo omnes peccaverunt, debitum contrahendi in anima peccati, etsi ob protectionem gratiæ Christi, actu non contrahatur.* Et certè ut est apud Hippolytum Maratium in lib. de Pontificibus Marianis, Rome edito cum approb. Adrianus IV. de Immaculata Concept. ad Petrum Pontinicum scripsit. Alexander V. Conceptionem immaculatam antequam fuisset Pontifex calamo defendit, & pro eadem constitutionem edidit factus Pontifex. Defendit eandem Nicolaus V. & Sixtus IV. qui missam & officium ejusdem approbavit, quæ etiam confirmavit Innocentius VII., & Alexander VI. Sanctimonialibus immaculatae Conceptionis Julius II. confirmat. Leo X. eidem Immaculatae Conceptæ multa templa extruxit. Adrianus VI. approbavit Confraternitatem Immaculatae Conceptionis. Clemens VII. Officium Immaculatae Conceptionis approbavit, quod ipsum fecit Paulus III. Julius III. Paulus IV. Pius IV. Similibus favoribus Conceptionem Immaculatam testati Greg. XIII. Sixtus V. Clemens VIII. Paulus V. Gregorius XV. Urbanus VIII. Clemens IX. Numismata ejus cum inscriptione *Beata*

Maria sine originali macula concepta, distribuit, & Octavam Conceptionis celebrandam ferè toti Ecclesiæ impoluit.

Verùm favores omnium Antecessorum quasi in compendium collegit ac firmavit anno 1661, Octob. 8. Alex. VII. bullâ incipiente. *Solllicitudo omnium Ecclesiarum*. Ubi testatur non novam esse quampiam, sed antiquâ sententiam, in primo instanti creationis & infusionis animæ in corpus SS. Virginis fuisse gratiâ speciali præservatam ab originali macula, idque intuitu meritorum Christi. Quem piûm sensum cultumque crevisse post editas Sixti IV. constitutiones, post datas approbationes, & indulgentias Religionibus ac Confraternitatibus sub nomine Immaculatæ Conceptionis erectis, accessisse huic piæ sententiæ multas Academiâs præcipuas, ac ferè omnes Catholicas ibidem testatur ex occasione sententiæ opposita, scandala non absque magna Dei offensa fuisse exorta, addit idem Pontifex, hunc cultum immaculatæ conceptæ semel in Ecclesia institutum, fuisse nunquam mutatum, eumque ipsemet laudat, & omnia innovat à Sede Apostolica, & Concilio Tridentino edita in favorem piæ sententiæ, ac ejus festivitatis. Quod verò attinet *Concilium Tridentinum*, quid illud in suis actis originalibus non impressis de hac re habeat, qui velit legat. Illud tertio deniq; omitti *Romana Basilica S. Petri* eximium in Virginem immaculatè conceptam non debuit. Capellam Conceptioni Virgineæ sacram habet, uti scribitur in directorio ejus Ecclesiæ quotannis à Magistro ceremoniarum edi solito, quid autem velit nomen sibi Capella, facile intelliget, qui sciverit Papam & Cardinales jam pro hoc, jam pro illo festo solere Capellam habere, eum scilicet festum illud singulari & publico exornant conventu. Canit denique tota Ecclesia Immaculatè Conceptam. Cæterum de Immaculata Concept. opinionis piæ, quæ nunc est ubi sensum attingit S. Thom. in 1. sent. dist. 44. a 3. ad 3. ut est in omnibus editionibus excepta *Antverpiensis anni 1613*. sic ait. Puritas intenditur per recessum à contrario, & ideo potest aliquid creatum inveniri, quo nihil purius potest esse in rebus creatis sine ulla contagione peccati, & talis fuit puritas B. Mariæ Virginis, quæ à peccato originali & actuali fuit immunis. Anno 1480. *Beatrix de Sylva* erexit Congregationem Sororum sub nomine Virginis Immaculatæ, deferrebant imaginem in pallio S. Virginis, radijs amictam, stellis coronatam, quæ in ulnis infantulum suum deferbat: etenim Virgo sole statim ab initio amicta, statim stellis coronata. *Gregorius XV.* confirmavit Congregationem Equitum sub titulo Conceptionis, *ibid. Urbanus VIII.* Christianæ militiæ Religiosum Ordinem sub eodem titulo instituit, *ibid. Sed etiam Græca Eccles. laudat Jo. Geometriam qui scripsit hym. 3.*

*Gaude concretum sublimi corpus olympa,
Et vitij nostri crimine Virgo carens.
Gaude quæ Christo corpus mortale dedisti,
Gaude primævi libera labe Patris.*

Isid. Theſſalonicen. orat. de Præſent. Sola puriſſima Propheticum illud evitare poſſet: In iniquitatibus conceptus ſum, poſſetque de ſe ipſa affirmare. Non in peccatis conceptus me mater mea. *Emmanuel Paleologus Imp. orat. de dormit. B. Virg.* Simul atque concepta fuit B. Virgo, Deus illam gratiâ implebat, qui ſibi futuram Matrem præſtituerat: imò verò cum illa erat ipſe, antequàm nata eſſet, nunquàm illi non fuit conjunctus; ſtatim atque in ſteriliſ Matris utero cœpit eſſe &c. Maria fuit ſemper ab omni peccato immunis. Ad hoc fortè reſpexit *S. Germanus Conſtantinop. cum orat. in Annunt.* appellat S. Virginem, Superintemeratam & Superimmaculatam omni ex parte. *Et rursus, Macula non eſt in te. S. Bonav. in Pſalt. M. quinquaginta.* Non eſt Virgo in ortu ſuo deſlorata, ſcutò Dei eſt obumbrata. *Exod. 7.* tulit Aaron virgam coram Pharaone, & ſervis ejus, quæ verſa eſt in colubium. S. Virginem paſſim P. P. Virgam Aaronis vocant, hæc non devoratur à ſerpentibus Pharaonis, ſed ipſa devorat ſerpentes. *Ipſa conteret caput tuum.* Ita neque figuram Virginis permiſit devorari, de qua erat Floſ exiturus Chriſtus. *4. Reg. 19.* oranti pro Jeruſalem Ezechia, ſic Deus reſpondit: *Quæ deprecatus es me ſuper Sennacheribo Rege Aſſyriorum audivi.* Deindè ſic de Sennacheribo dicit Sioni & Jeruſolymæ. *Quia ſpreevit te & ſubſannavit te, Virgo Filia Sion, poſt tergum tuum caput movet Filia Jeruſalem. Non ingreditur urbem hanc, nec mittet in eam ſagittam, nec occupabit eam clypeus. Quare protegam urbem hanc propter me, & propter David ſervum meum.* Virgo eſt Jeruſalem, hanc Deus protegit propter ſe ipſum, quia non decurrit Matrem ſubjici ulli poteſtati hoſtium, ullâ infamiâ notari. *Atbanas. Alex. in ſerm. deſcript. S. Virg. Deip.* Hæc eſt Virgo incorrupta, atque ab omni labe pura, hæc eſt Cœlum ſecundum nunquàm coinquinatû. *Proſectò Ephes. 5.* S. Paulus ait Ephelijs. *Turpitudò nec nominetur in vobis,* ita eorum dilexit puritatem, dedecet ſanctos turpiloquium, an Matrem deceret peccati turpitudò? *S. Chryſoſt. in Liturgia* vocat eam Dominam incontaminatam. *Bernard. in Salve Sanctam Sanctorum. Cantic. 2.* *Læva ejus ſub capite meo & dextra ejus amplexabitur me.* Quid eſt læva? *Caffian: collat. 6.* In læva ſcribuntur & conduntur peccata, in læva murmurant poenæ, & officinæ poenarum. Caput Virginis erat Conceptio, ſub capite non ſupra caput erat læva, quia dextera in qua delectationes uſq; in finem amplexata. *Guilielm. ſerm. de Conſep.*

cept. ad illud Cantic. 8. *Que est ista que ascendit per desertum, velut virgula fumi*, quod legit *S. Ambrosius*. Sicut vitis propago fumo incensa. *Addit*. Vitis dum floret solo odore fugat, & occidit serpentes, ita & hæc Virgo sanctissima in sua intemerata Conceptione, tantam redolevit charissimam abundantiam, quod in ea penitus fuerit extinctum venenum antiqui serpentis, videlicet peccatum originale, à quo penitus præservata fuit ex specialissimo Dei dono. *Anselm. cur Deus hom. cap. 10.* Indiguit tamen Virgo redemptione, & passione Christi, non propter peccatum quod ei infuerit, sed propter peccatum quod inuisisset; nisi ipsemet ex speciali privilegio illam præservavisset.

Claudatur hic discursus eo sensu quem reliquit nobis *Tostatus Abulensis paradoxo l. cap. 26. Ibid. cap. 58.* Domina nostra Virgo maculam originalem nullatenus contraxit. Fuit B. Virgo à peccati originalis macula prorsus immunis, *Et paulo post, postquam retulit lites in hac materia inter quasdam, neq. rem esse definitam ita concludit.* Consulere cuilibet Catholico bonæ affectionis de disputativa hujus questionis investigatione, se nullatenus intromittere. Et quia in rebus dubijs quod tutius & favorabilius est eligendum: & cum tutius sit atque favorabilius, & sine præjudicio alicujus veritatis cognitæ, aut apparentis Dominam nostram prorsus ab omni originali labe fuisse immunem, rectè eligere debemus, asserere eam sine originali peccato fuisse conceptam.

3. Quia tuo felicissimo Natali non solum Parentes tuos consolata es, sed etiam omnes peccatores.

Nativitas tua Dei Genitrix gaudium annuntiavit universo mundo, carit. *Eccl. salatina*. Nam ut *S. Method. in hyppap.* Cum Maria indefinens læritia venit, *Vincent. Beluac. lib. 6. cap. 65. in spec. historie* narrat quendam Eremitam sanctum certa nocte harmoniam audivisse Angelorum, requisivit causam: Angelus respondit: hanc noctem præcedere illum diem, quo nata Mater Dei, hæc vobis hominibus licet ignota, (non enim ibi tunc Nativitatis Virginæ colebatur festum) nota nobis Angelis. *S. Damasc. lib. 4. de fide cap. 15. ex veteri traditione* narrat in ovili natam, quia sicut ovicula est Virgo singularis inter omnes mitis, & non solum mitis ipsa, sed & Filium mitem Agnum dedit. *Idem orat. de Nativit. B. Virg.* Virgo est Agna et qua pascor ovem induit, veteris mortalitatis tunicis laceratis. Ita ut monet *S. virgin Hieropolita: orat. in Nativit. B. V.* In hoc Nativitatis festo spirituali buccina clangamus, etenim quæ præsentis die ex Davidico femine nascitur, vitæ Mater est, *Rev.*

Revocatrix, per quam Divinæ naturæ participatores translati sumus, atq; à morte liberati. *S. Ildesons. serm. de Nat. Honorabilis dies, & sacra festivitas, in qua nata est Virgo Maria, Dei Genitrix, hoc est gaudium nostrum, hæc est felicitas nostra: quia quando voluit fecit Deus, ut nos per suam magnam misericordiam per Virginem visitaret. Exultemus & lætemur omnes, in celebratione hodiernæ festivitatis, in qua inchoavit Redemptor omnium visitationem mirabilem, & nos de captivitate ad pristinum locum revocare dignatus est. Et statim revocavit S. Joachimum, Patrem S. Virginis. S. Hieron. tom. 4. lib. de ortu Virg. Epiph. Damasc. de Nativit. B. Virginis, sic referunt. Cùm S. Joachimus ad altare munus suum deferret, ab altari iussu summi Sacerdotis repulsus, ob sterilitatem ut non nulli tradunt, ad montem secessit, in quo greges ejus pascebantur. Hoc audito Anna, se domestico hortu inclusit, & ambo orationibus vacarunt: tum Angelus utrique denuntiavit nascituram illis Filiam. Hanc historiam refert his verbis S. Vincens. Ferr. conc. de S. Anna, Joachim & Anna venerunt de Nazareth in Jerusalem ad templum ut offerrent secundum consuetudinem: Joachim qui erat nobilis Baro voluit offerre, sacerdos respexit eum dicens: Et quis estis vos? Respondit Pater, Ego sum Joachim servitor vester qui veni offerre. Et sacerdos, Certè non accipiam oblationem vestram, quia vos estis maledictus à Deo, quia non habetis prolem: signum ergo est quod aliquod peccatum secretum est in vobis. Et ait illi Joachim, Pater, nescio in me aliquod magnum peccatum. Et ait Sacerdos, Recedatis à templo. Et Joachim ait, Pater non faciatis mihi istam verecundiam. Et ait Sacerdos, Certè nisi recesseritis, ego non faciam officium nec sacrificium. Joachim patienter recessit & non ivit ad domum ex verecundia vicinorum, sed ivit ad Pastores suos ad sylvam & ibi flens orabat: Anna verò ivit domum, & oravit pro viro suo. Dum autem sic orat Joachim, apparuit illi Archangelus Gabriel dicens sibi. Ecce orationes tuæ sunt exauditæ, ex illa patientia quam habuisti, Deus me misit ad te, ut nuntiem tibi, quod tu de uxore tua habebis Filiam unam, quæ erit Mater Messie, & in signum hujus vade in Jerusalem, & in porta deaurata invenies Annam uxorem tuam: quia ego etiam ista nunciabo tibi. Et Angelus recessit, & apparuit Annæ in domo flenti, quia nihil sciebat de viro.*

Servit hæc quod dixit S. German. Patriarcha Constantinop. hom. de Nativit. B. Virg. Commune totius mundi Gaudium ex iustis hominibus Joachim & Anna nobis exortum est, laudatissima nimirum illa Virgo, quæ sola propter eximie dignitatis præstantiam verè, rectèque animatum Dei Templum facta est. Ecce confusus in templo Joachim recipit Templum pro præmio. Et ita ut *Eccl. in Vigilia Bapt. Annæ parvus*

partus non est ablatuſ, ſed per ſterilitatem dilatuſ, donec tranſiret tempuſ carniſ, & cupiditatiſ, caſtiſſimuſque uteruſ Virgini concipiendæ pararetur. *S. Antonin. p. 4. tit. 15. c. 21.* Tempuſ quod Virgineſ præceſſit habuit Deum in ſigno Leonis ſedentem, poſtea in ſignuſ Virginiſ tranſiit. Quæ Virgo ut *Bonav. in ſpec. cap. 5.* in oculiſ Dei hanc gratiam invenit, ut ipſaſ ſpicaſ, id eſt animaſ à melioribuſ dete- liſtaſ colligere ad veſpèram poſſit. *Alludit ad hitoriam Ruth.* Nata eſt ſexto iduſ Septembris, qui menſiſ Hebraiſ maximè feſtuſ eſt in eo tubarū clangoreſ, Tyſi neomenia, ſolemnioriſ expiationiſ ſolemnitaſ, ſcenopegia, ſeu tabernaculoꝝ feſtivitytaſ, feriæ dedicationiſ templi, collectio pecuniarum, in uſuſ templi, feſtuſ coetūſ legiſ dataſ, memoria Godoliæ, jejunium & alia quædam. De forma ejuſ ita habet *Richard. lib. 5. de Deip.* Si quiſ quærit de pulchritudine corporali Divæ Virginiſ, congruentiſſimè mihi videtur poſſe dici & credi, eam præ filiabuſ ho- minuſ ſpecioſam, quæ ſpecioſum formâ nō ſolūm præ filiſ hominuſ, ſed etiam præ milibuſ Angeloruſ, ſuæ carniſ ſubſtantiâ veſtivit, Unigenituſ Dei: non enim convenienter tota pulchra, & ſine macula appellaretur, niſi ſecunduſ di- ſpoſitionem & figuram corporiſ, & colorem faciei pulcherrima, & ſine macula appareret.

Aliam rationem pulchritudiniſ innuit *Andr. Cret. orat. 2. de Aſſumpt.* dum vocat illam rectè deſcriptam vivi Archetypi Imaginem, quo die nomen indi- ctuſ incertuſ eſt. *Nicephorus lib. 1. cap. 7.* vult ſtatim à Nativitate. *Jacob Caniſius parte 3. parag. 3. die 9.* Alij pro die 15. afferunt argumenta. Alij pro aliſ. Divinituſ tamen præſcriptuſ nomen docet *Fulbertuſ ſerm. 1. de Nat. B. Virg.* Et *Gabrieli Archangelo* commiſſam fuiſſe cuſtodie innuit *Emiſſenuſ hom. in Nativ. & Damiani ſerm. 1. de Nat. B. V.* Data itaq; Virgo: & quia certè data eſt, ex ſterilibuſ nata Parentibuſ. Nam ut *Caſtro in hiſt. Deip. c. 2.* docet. Uterq; Pareſ fuit ſexagenariuſ circiter: & qui jam annis 20. vixerunt in matrimonio juxta *Hieron. lib. de ortu B. V.* Undè *Damiſc. orat. 1. de Nativ. Virg.* Ex matre ſteriliſ fatiſ convenienter orta fuit Virgo, ut ad Incarnatio- niſ ſummum miraculuſ per aliud ſterilitatiſ miraculuſ fieret graduſ. Aliud eſt quia non ex voluptate, ſed ex obedientia Dei genita. Ita ipſa apud *S. Brigitt. lib. 6. revel.* Alij conjugèſ conveniunt ex voluptate carnali, mei verò parenteſ convenerunt ex obedientia & præcepto Dei. Tertium, quia fuit accelerata ejuſ animatio, cui docet *Jacob Granaduſ tr. de Concept. diſp. 3. cap. 1. ſect. 2. ex revelatione facta Helviti Abbati.* Inſuper ab inſtanti ſuæ animationiſ B. Virgo habuit uſuſ rationiſ; fuitq; capax mentiſ, ut oſtendit *Soareſ tom. 2. in 3. p. d. 4. s. 7. n. 1. Salmeron tom. 2. tract. 22. poſt medium.* Et ante illoſ *S. Bernardinuſ tom. 1. ſerm. 61. a. 30. c. 3.* Et ipſa B. Virgo apud *S. Bri-*

S. Brigittam, apud Dion. Carth. lib. de laud. Virg. a. 12. tom. 1. operum minorum. Cùm anima mea sanctificabatur, & suo corpori iungebatur, tanta animæ meæ advenit læticia, ut impossibile sit effatu: proinde necesse fuit humores ita attemperari, ut usui rationis servirent. Exercebat autem Virgo suum intellectum independentem à phantasmate, idcirco *S. Bernardinus tom. 2. serm. 22. cap. 2. de Virg.* dixit. Magis in contemplatione Dei excelsit dormiendo, quàm aliquis alius vigilando, sicut ipsa *Cant. 5.* testatur. *Ego dormio, cor meum vigilat.* Forma Virginis, si quæras qualis fuerit? Respondebit *Richard. à S. Vict. cap. 26. in Cant.* Virginem fuisse vultu Angelico, tam corpore, quàm mente. Et *S. Brigitta revel. lib. 1. cap. 50.* Quòd fuerit simillima Filio. Filius verò ex *Chrysost. hom. 18. in Matth.* gratiosissimus visus. Et *hom. 43. in Marc.* In vultu Salvatoris aliquid fuit Divinum, quòd videntes homines sequebantur. Et *alibi.* Inhumana specie Christi Domini fulgor, & Divina Majestas, & quiddam sidereum ita fulgebat, quòd ex primo aspectu videntes ad se trahere poterat. Idem in Virgine eveniebat, ut *S. Dionys. Areopag. eà conspèctà dixerit,* ut si non scivisset Deum illam esse Deum credidisset. Quòd verò suo aspectu castitatem afflârît: vide *cap. 6. num. 9. que diximus ex S. Patribus,* quòd etiam suavissimum exhalârît odorem docet *Carthus. lib. de Virg. art. 36.* Et certè id est consentaneum, benè temperatis corporibus. Docet *Plut. in Alex. Suarez. l. c. d. 19. sect. 3.* docet Virg. non solum simplicem fidem, sed etiam sapientiam Theologicam habuisse: item cognitionem rerum naturalium, ac moralium. Et *Sect. 6.* Nullum habuisse errorem, aut ignorantiam, vitam totam absq; dolore exegit, ut idem *Suar. disp. 2. Sect. 2.*

Verùm jam ad alteram partem propositi transeamus, in qua videamus quomodò Virgo alios facit Deo renasci. Sed Virgo nata ad auroram ut docet *Rupert. in Cant.* ut quos de nocte colligit, proferat in lucem. *Innocent. iii. serm. de Assumpt.* Qui jacet in nocte culpæ, respiciat lunam, deprecetur Mariam, ut ipsa per Filium cor ejus ad compunctionem illustret. Quis enim de nocte invocavit eam, & non auditus ab ipsa est. Qui verò ad diluculum pœnitentiæ surgit, respiciat auroram, deprecetur Mariam, ut ipsa per Filium cor ejus ad fatis faciendum illuminet. *Philipp. Berg.* Dum Virgo sacra nasceretur, Romæ signum Minervæ quod orientem solem spectabat nullo mœvente exterius versus occidentem faciem convertit. *S. Gertrudis ut est in ejus vita,* vidit Virginem amplissimo amictam pallio, sub quò bestiolæ & mures, feles & ejusmodi catervatim confugiebant, quas illa omnes amantissimè protegebat, & intellexit per hanc visionem significari, quòd *S. Virgo indiscriminatim omnes recipiat peccatores, sed quòd pallium? amicta*

R. r

sole

sole sub hoc pallium de tenebris culparum recipit. Merito dixit *Guericus Abbas* *serm. 1. de Assumpt.* Nequaquam crediderim majoris esse felicitatis, & glorie in sinu Abraham, quam in sinu Mariæ degere. Pallium tam vastum Virginis, ut illum texerit, quem coelum & terra non capit. Habet etiam pro illis annonam uberem, *Apud Surium 3. Jan.* Theodosius Abbas in nomine Virginis unum granum dedit amico suo Martiano, quod ita multiplicatum est, ut horreo capi non potuerit. Habet & vinum. *In annualibus Servitarum scriptum, quod sequitur.* Die natali Virginis Ordinem Servitarum Bonifilius concepit, erat verò vitis propè confita sub tempus vernum die Annuntiationis, simul protulit florem, gemmam, uvam. *S. Bernard.* *in salve ita orat.* Ciba hodiè pauperes tuos Domina, ipsi quoque catelli de micis tuis edunt. *S. Gaudent.* Contendite pulli generosi ad sacram offam, in qua est vita, ex coelesti cibo mica non cadat. Vel sicut transeundum per undas. *Virgo S. ut S. Bernard.* *de laud. virg. num. 4.* est Arca Noe, in qua est provisio victualium, pro omni specie animalium. Extendit se hoc pallium, etiam ad cœlum, & ad purgatorium. *Alexius in Paneg. B. V. serm. 1.* Virgo nata ubi creverit, diffundet suæ charitatis flammam, sole altius, quia ad Deum ipsum, quem cinere mortalitatis operiet: sole latius, quia extra mundi fines suis gratijs fulgurabit: sole profundius, quia non aurum, neque adamantes, sed omni auro, atque adamantibus pretiosiores animas, in purgatorijs carceribus deventas, dignas thesauris Dei gemmas educet. Et ideo sole vestita, tanquam pallio. *Jer. 31. Novum fecit Dominus foemina circumdabitur.* *Nyssenus hom. 9. in Cant.* Fons hortorum est Virgo, quia non sibi tantum accepit gratiarum plenitudinem, sed in omnes omnino electos Dei, de hoc fonte innumeri cœlestium rivuli effunduntur, ut à Matre vitæ omnibus vita deflueret.

4. Quia non solum ipsa religiosè scalas templi dum presenteris conscendisti: sed etiam facta es Scala nostræ salutis.

Tulerunt sancti Parentes Virginem Sanctam in templum, ut juxta *Psalm. 90. plantata in domo Dei, in atrijs domus Dei nostri floreat.* *Damasceus lib. 4. de fide cap. 18.* In domo Domini plantata, & impinguata spiritu velut Oliva fructifera, omnis virtutis habitaculum facta est. *Bernard. hom. 2. de adventu.* Crevit in lignum vitæ, quod solum fuit dignum portare fructum salutis. Dum in templo Virgo moratur, ut docet *S. Greg. Archiep. Nicomedien. orat. de Oblat. Mariæ.* Ambrosiæ nutrimentum per Angelos accipiebat, & de esca quam de manu Angeli accipiebat, reficiebatur ipsa:

ipsa: quam verò à Pontificibus templi accipiebat, pauperibus erogabat. Quotidiè Angelus ei videbatur loqui, & quasi charissimæ Sorori, Sanctæ Matri obtemperabat. Similia apud *Andr. Cret. German. Constantinop.* Hic jam cantemus Virgini nostræ canticum graduum, conscendit scalas templi, & in capite scalæ se Deo offert: sed illam vicissim Deus facit nostræ salutis Scalam, sed tantillum ad historiam redeamus. Adductam igitur in templum nondum expleto triennio Infantem, testimonio *S. Germ. Constantinop. orat. de Oblat. Deip. Zacharias Sacerdos Pater S. Joan. Bapt. excepit*, ubi deinde per annos undecim teste *Gradio* clausa permansit procul à Parentum externorumque consortio, inter alias puellas. Tum ut *Andr. Cret. orat. 1. de dormit.* assiduò in rerum cœlestium conversatione versabatur, ubi subinde ab Angelis cibo reficiebatur, pro qua re affert *Cedrenus & Gregor. Nicomed. Censurus Mariæ lib. 1. cap. 13.* Ubi ut scripsit *Origines hom. 6. in Luc.* quotidie Prophetarum meditabatur oracula. Ibi juxta *Anselm. in ejus vita*, *Cedrenum in compend:* literas Hebraicas didicit, & inter omnes, sodales quod scripsit *Epiph. in ejus vita* præcelluit ingenio, & quidem Divina mysteria explicabat illi Gabriel Angelus ut docet *Suar. 3. p. dist. 19.* Vacavit etiam lanæ & lino, & ut ait *Martian. lib. 1.*

*Nunc lanam pingebat acu, nunc pensa trahēbat
Serica, & immissa per licia pendula filis
Vela sacerdotum sacros texebat in usus.*

Distributionem temporis hanc fuisse vult *S. Bonav. medit. vitæ Christi cap. 3.* A prima luce ad horam diei tertiam, rebus Divinis operam dabat, indè ad meridiem operi externo intendit, vespertinas horas sacræ lectione transegit, idem sentit *Sabellius lib. 2.* Undecimo verò anno ætatis suæ Patrem octogenarium, matrem uno anno juniorem ut scribit *Cedrenus*, qui sancti Parentes sine prole annos sexaginta superarant. Id tota Ecclesia ipsi accinit, cum eam Scalam cœli canit, nobilitatem profectò quàm illa fuerit Jacobi, per quam Angeli ascendebant, & descendebant. Et certè ait *Aug. serm. 15. de tempore.* Facta est Maria Scala cœlestis, per quam Christus descendit ad terras. Addit *Fulgentius de laud. Virg.* Facta est Maria Scala cœlestis, quia, per ipsam Deus descendit ad terras, ut per ipsam homines ascendere mereantur ad cœlos. Complexus utrumque *Joannes Geometra in Græco Parnasso disticho quod sic nostra lingua habet.*

*Salve Scala polum penetrans & sidera tangens,
Quæq; Deum nobis nos revehisq; Deo.*

Rr 2

Undè

Unde nos cum *Joann. Damasc.* 27. *Jan. ode 7.* saltemus dicendo: Salve Scala per quam e terra in coelum, & ab interitu ascendimus ad vitam.

Viderat quondam S. *Franciscus* duas scaldas, unam candidam misericordie, per quam facillimo nisu multos in coelum ascendere, qui omnes ex rubea iustitie scala miserandum in modum cadebant, rubea Christus, alba Virgo diva incubabat. Nam ut S. *Salbas.* 28. *Jan. ode 1.* docet. Virgo est Porta ad vitam. Cujus rei causa habetur, apud S. *Antonin.* 4. *pt. tit. 15. c. 20. num. 12.* Quoniam per eam exivit de coelis, quidquid unquam gratiae venit in mundum: secundo quidquid boni de terris intravit in coelum (ut Sancti omnes) per ipsam ut portam intravit. Alijs verbis S. *Sophron.* 18. *Februar.* Agnoscimus te Domina pro Fonte vitae aeternae. *Anast.* 15. *Martij.* Salve profunditas, quae contemplationis acie penetrari non potest, salve Pons qui transitum praebes ad coelum, salve Scala sublimis a Jacobo spectata. *Eccl. Graeca Mev.* 2. *April.* Te velut Introitum nostrum ad regnum coeleste, omni clientum confusione seu repulsa carentem agnoscimus: igitur quam enixissime petimus, ut per tuas Maternas ad Filium preces efficias, ne aliquando spe tantae eicidere permittamur. Item S. *Joseph.* *Confess. ibid. 5. Aprilis.* Te tanquam Pontem ferentem ad coelum, qui magna facilitate transitur laude magnifica, ac perillustri colamus. S. *Damiani hom. in Nativit. Virg.* Hodie nata est Regina mundi, Fenestra coeli, Janua Paradisi, Tabernaculum Dei, Stella maris, Scala coelestis, per quam supremus Rex humiliatus ad ima descendit, & homo qui prostratus jacebat, ad superna exaltatus ascendit. *August.* *serm. 15. de temp.* Facta est certe Maria Scala coelestis, per quam Christus descendit ad terras, ut per ipsam homines mereantur ascendere ad coelos. *Richard. Vict.* *cap. 26. in Cantic.* Omnium salutem Maria desideravit, quaesivit, & obtinuit, imo & salus omnium per ipsam facta est, unde & Salus mundi dicta est. S. *Damasc.* *orat. de dormit. Virg.* Salve o Deipara, tu Paradisi claustrum nobis aperuisti, tu aditum nobis ad coelum patefecisti, tu Filio ac Deo familiares nos reddidisti. Iturus in Paradisum *Elias* pertransit *Joan. danem.* qui juxta S. *Hieron.* *Epist. ad Fabiolam* erat typus Virginis. Illa est Sponsa Dei, sponsae tradebantur jure Romanorum, & ritu, claves domus, teste *Beyerlinck* in *theatro fol. 577.* S. *Fulgent.* *serm. de laud. Virg.* Facta est Maria Fenestra coeli, quia per ipsam Deus verum fudit saeculi lumen. Facta est Maria Scala coelestis, quia per ipsam Deus descendit ad terras, ut per ipsam homines mereantur scandere ad coelum. *Ephrem de laud. B.V. Scala.* Ascensusque omnium. *Buteo. in hym. Graeco* Scala omnes e terra ad gratiam elevans. *Geomet. apud Cordor. in 1. Luc.* Scala per quam descendit Deus, sed ascendit homo, a terra quidem incipiens, sed ad coelum pertingens. Sancta
huc

hac Scala, in templo esse vult. Postquam templum Judæorum profanum factum est, transit ad orientalem Ecclesiam, postquam & ea per schisma polluta: Scala nostra vult esse omnino in occidente, res ut habet propono. Annus erat à nato Christo 1200. Durabat Photij, & aliorum Græcorum obstinatissimum schisma: quaterdecies reducta fuit unio, & toties pervicaciâ orientalium rupta: tradita est vindici gladio Saracenorum Græcia, non ut antea sæpius ad brevem correctionem, sed forte ad perenne servitium & ruinam, ubi jam ultima arx Ptolemæis, vulgò Acon est amissa: Tum ut *Philo* loquitur Verbum Dei choros duxit: & Prussia respexit fidem, & in ea statim B. Mater Lindæ sua effundere cœpit beneficia. Respexit Livonia, respexit Lithuania, & illi statim aliquæ imagines illius favoribus clarere cœperunt, comparuit Dominicus, & Franciscus, per eam qui labantem suffulcissent occidentem. Tum anno 1291. uti *Turfellinus*, domus Lauretana à Galilæa primò in Dalmatiam, & ut lustraret sedem Ecclesiæ paulò post aliquot locos Italiæ prætergressa, stabilem fixit sedem Laureti apud Picenos. Sub idem tempus Belgio domus B. V. Hallensis benefacere cœpit, apud Hannonios: imaginem illam S. Elisabeth olim dederat filia, quæ tunc tandem anno 1267. scilicet templo illata. Sub idem tempus apud Sylvam ducis miracula proditiere in Belgio. Sub idem tempus apud Francones in Germania Diva Uvegerensis, & Vilvordæ Diva Consolatrix, Nicopeja etiam sic dicta imago B. Virginis, quod Imperatoribus non dubias solita facere victorias, qua duce Heraclius Persas, Narses. Totilam, Commenus Scythas, alter Commenus Ungaros, Justinianus, Justinus, Tyberius varios hostes præter spem orbis profligarunt, à Dandolo Venerorum Duce Venetias deduci se permisit, ut *Ramusius lib. 3. fol. 129. scripsit*: ubi hætenùs veluti Palladium asservatur. Anno 1081. apud Tungros Divinitus allata est imago B. V., clara miraculis, quæ undè allata nemo conjecerit: de favore Divæ nemo dubitaverit. Oetingana imago anno Christi 1489. ob miracula per Europam increbuit, Celenis in initium accepit anno 1157. Anno verò 1286. Venetijs dicta de Schola, & reliquæ imagines in Europa pleræq; post annum 1200. clarere miraculis cœperunt. Sub idem defectionis Græcæ tempus anno 1187. Jerosolima pulsus Christianis in Saladini Ægyptij potestatem abiit, nec unquam ad nos redijt. Tum etiam imago B. V. Vicartensis in Ecclesia illustrior fieri gratijs cœpit: nempe anno 1341. quando quingenta millia Tartarorum alias Regiones Christianas populati, ibi demùm metam invenerunt. Tot deindè è Moschovia orientalium miraculose imagines in Poloniam translata: ut centenæ numerari possint. Ipla Cestochovienfis ad illa ferè tempora, si non in Græcia, saltem in Græcorum sacerdotù Belzj culta fuit, à quo

tum primum abiit Anno 1403. In Lusitania comparuit ex ebore imago B. Virginis dicta de Ademis à pastoribus reperta, & miraculis cœpit coruscare. *Gozzaga in hist. seraph. pag. 200.*

5. Quia non solum ipsa in tua gloriosissima Annuntiatione Deum recepisti: sed etiam eundem mundo impendisti.

Joannis 5. fuit Jerosolymis Piscina probatica inter porticus Salomonis templo vicina, in quam Angelus semel quot annis descendebat, & turbabat aquam, quo tempore, qui primus ægrotum in aquam descendit, sanabatur. *Petrus Blesensis* B. Virginem dixit Piscinam probaticam, ad quam Angelus descendit in Annuntiatione, & turbata est in sermone ejus. Quot in hac Piscina salvati! *Ex annal. Hannon. volum. 3. cap. 19. describo, quod sequitur.* In partibus Hannoniæ fuit Comes Golceguinus, qui egit sceleratissimam vitam: sed tandem omnibus abdicatis se inclussit monasterio, hanc gratiam consecutus propter hoc solum, quia quotidie verbis Angelicis Virginem salutabat. Theodoricus Comes prædicti Comitis cognatus, mirifice vexabat bona Monialium, vidit tandem duas Moniales orantes B. Virginem, ut à Filio impetraret mortem Theodorico, respondit S. Virgo id se orare non posse, cum uxor Theodorici quotidie sexaginta salutationes Angelicas recitet, sed nihilominus expectarent aliquantulum daturum Comitem poenas: interea facit Comes divortium cum sua uxore, & ecce cum venationi indulget, capitur ab hostibus, & occiditur. Hinc fortè S. *Ides. serm. 4. de Assumpt.* vocat Virginem magnam Misericordiam tuam, est magna Misericordia, quia ut *Bernard. serm. 4. de Assumpt.* totius mundi reparationem obtinuit, & salutem omnium impetravit. Christum nobis datum, & nos, & Angeli fontem beneficiorum, verum accepimus, ab illius autem consensu Incarnatio pendebat. *Tertius Guilielm. in 4. Cantic.* Deus misit Gabrielem ad B. Virginem, ut ei Mysterium Incarnationis, & Redemptionis panderet, atque ejus consentum flagitaret: nolebat enim Omnipotens carnem sumere ex ipsa, non dante ipsa, insuper meruit illum de congruo, ut docent *Theologi.* Undè *Damasc. orat. 1. de Nativit.* ait dignam fuisse B. Virginem Filium habere Creatorem. Adhuc annum ætatis duodecimum agebat Virgo, cum promissum accepit se Matrem Dei olim futuram. *Verba in Mariali ex Cedreno affert hujusmodi Censura.* Ad annum ætatis suæ duodecimum Virgo Sacra pervenerat, cum mediâ nocte pijs precationibus incumbens vocem Divinitus ad se prolatam audivit: *Parvo Fili-*

Annus incognitus. Anno secundo post, Virgo egressa è templo, cum enim ad hanc ætatem
 venisset, visum est Sacerdotibus, ut est in historia *S. Hieronymo* adscripta, ut domum
 adulta reverteretur, & nuptijs secundum morem gentis, ac ætatis maturitatem
 operam daret, sed cum illis aperuisset, votum se castitatis fecisse, ait *Nissenus orat.*
de human. Christi gen. consilium inivisse, ut virum eligeret, qui esset illius custos,
 nam in nuptiam relinquere credebant esse contra leges, & quidè docet *S. Germanus*,
 quòd B. Virgo Verbum Divinum conceperit in æde Nazarena, testata est ipsa per
 visum Alexandro Episcopo Ferfactensi. (*Tursell. hist. lib. 1. c. 3.* cum dixisset de sua
 æde, quæ nunc est Laureti:) Hic ego Archangeli Gabrielis nuntio, Spiritus S.
 operâ, Divinam concepi Sobolem, hic Verbum caro factum: salutatione acceptâ
 post biduum vel triduum ad Elizabetham profecta est. *Orat. de Virg. obl.* Dei nutu
 & Sacerdotum consilio datam fuisse sortem. Et quidem *Cedrenus* explicat for-
 tem, dum ait duodenos Virginis affines vocatos, ac à singulis ramos arborum ac-
 ceptos in ara collocatos, ac Deo invocato, Josephi floruisse virgam, & Deum de
 propitiatorio dixisse, ut eum acciperent in virum, cuius virga florisset. Hanc
 historiam admittunt *Castius*, & *Canisius*. Annulus sponsalitijs Virginis Perusij
 asseratur, alij alibi. Desponsatio contigit initio Decembris, postquam ac-
 cepit Joseph Virginem Nazarethum: quarto post mense id est 25. Martij Angelus
 ingressus ad Virginem per portâ instar hominis, linguâ Hebræâ allocutus Sap. 18.
Cum quietum silentium continerent omnia, & nox in suo cursu medium iter haberet, quan-
quam S. Bonav. putat vespere. Alb. M. Marial. c. 10. mane. Bernard. hom. 4. super Missus.
 Expectat Angelus responsam, expectamus & nos ò Domina verbum miserationis,
 quos miserabiliter premit sententia damnationis. *Et paulo post.* Hoc supplicat à te
 pia Virgo, flebilis Adam. cum misera sobole sua, exul de paradiso, hoc Abraham,
 hoc David, hoc cæteri flagitant Patres SS. hoc totus mundus tuis genibus provo-
 latus expectat: ipse quoque omnium Rex, & Dominus quantum concupivit de-
 eorem tuam, tantum desiderat & responsionis assensum, & *August. serm. cit.* Fides
 tua modò (Virgo) aut aperit cælum, aut claudit. *S. Thom. 3. p. q. 30. a. 1.* Per Annun-
 tiationem expectabatur consensus Virginis loco totius humanæ naturæ.

Quòd verò etiam impetraverit Incarnationem *Albert. M. in Luc. 1. docet.*
 Dicitur Dominus esse cum illa plùs quàm cum alijs: oravit enim ut dicunt Patres
 redemptionem Israel, & ipse Dominus exaudivit orationem ejus. Cum ipsa enim
 esse Dominam vocat consentire Dominum votis ejus, orationi & operibus ejus,
 ita ut verum quod dicitur 2. Reg. 7. *Omne quod est in corde tuo vade & fac, quia Do-*
minus tecum est. Similiter dicitur Josue 1. *Ego ero tecum, & non te deseram, neq. deve-*
linquam.

linguam. Oportuit ergo ut præ alijs, votis ejus consentiret Dominus, quia sic sibi eum attraxit, ut visceribus ejus se infunderet. *Bernard. serm. 4. de Assumpt.* Hac est quæ totius mundi reparationem obtinuit, salutem omnium impetravit, contenta enim pro universo genere humano fuisse sollicitam, cui dictum est. *Non timea Mariam venisti gratiam, utique, quam quærebas. Richard. lib. 4. Christi erga nos benignitatem Virgini adscribit, hoc modo.* Charitas Mariæ ad nos apparuit in Annuntiatione Filij, quando respondit. *Eccc Ancilla Domini Luc. 1.* Cupiens Filium procreare, qui noster servus fieret, & ideo se nominavit Ancillam, quia partus ventrem sequitur. Quod etiam innuit Filius Patri dicens *Psal. 115. Servus tuus ego sum, & Filius Ancille tue.* Servavit enim nobis Filius Virginis de beneplacito Matris usque ad ablutionem pedum, imò usque ad tolerantiam passionis, quia Filius hominis (Ancillæ Servus) non venit ministrari, sed ministrare. Dicitur in *Psalmo: Oblationem pro peccato non postulasti, aures autem perfecisti:* Alia versio legit *perforasti,* ut apud Judæos servo eligenti servitute, cum potuisset esse liber, aures ad portam subulâ perforabantur. *Job 39. Nunquid ad præceptum elevabitur Aquila &c.* Ad hoc alludens *Richard. lib. 1. cap. 5.* Humilitas Mariæ Regem cœli attraxit ad terram, & velut Aquilam odor prædæ concupitæ illectam, carni immaculatissimæ copulavit. Simile quid *August. serm. 35. de sanctis.* O verè beata humilitas! quæ Deum hominibus peperit, vitam mortalibus edidit, cœlos innovavit, mundum purificavit, paradisum aperuit, & hominum animas ab inferis liberavit. *Bern. hom. 4. in Missa.* In sempiterno Dei Verbo facti sumus omnes, & ecce morimur, in tuo brevi responso sumus reficiendi, ut ad vitam revocemur. *Et serm. 5. de Assumpt.* Propterea tanto tempore humano generi fluente gratiæ defuerunt, (id est Christus non est natus) quòd nondum intercederet is, de quo loquimur (Maria) desiderabilis Aquæ ductus: sicut non consentiente Eva spiritui qui loquebatur in serpente non secuta fuisset humani generis ruina, ita non consentiente Virgine, non fuisset secuta reparatio. *Chrysol. serm. 142.* Ut homo cursibus iisdem, quibus delapsus fuerat ad mortem rediret ad vitam, agit cum Maria Angelus, quia cum Eva Angelus egerat de ruina.

August. serm. 17. de Nativit. Responde jam Virgo, assensum tuum Angelus præstolabatur: Deus in porta est, Angelus quem moras expectat, ô Beata Maria sæculum omne captivum, tuum deprecatur assensum, te Deo mundus suæ fidei obsidem facit, per te parentum suorum injurias abstergi deprecatur. Unde illud *Cantic. 4.* quod vulgata habet. *vulnerasti cor meum in uno crine colli tui, LXX. legunt: Abstulisti cor meum, id est Filium cordis mei, quando suâ humilitate ita se extenua-*

vit, ac si unus crinis esset. *Rupert. lib. 3. in Cant. paulo ante finem.* Crinis unus vix comparet, humilitas vix consentit, quod computari possit inter homines. *August. serm. de Nativit. Virg.* Quæris à me (inquit Maria) quod obtulerim munus, & undè Mater effecta sim Creatoris? Oblatio mea fuit humilitas mea. Meritò *Abac. 3. Deus ab Austro venit, & Sanctus de monte Pharan. LXX. verterunt. Et Sanctus de monte umbroso.* Maria enim Mons in vertice montium, sed Spiritus S. superveniens obumbravit, seu etiam ipsius humilitas. Et *Ecclesia Catholica* non diversum canit de Virgine quam à Deo ita præparatam confitetur, ut dignum Filio tuo (Dei) habitaculum effici mereretur. *August. etiam serm. de Nativit. Domini,* sic Virginem affatur. Recole in lib: *Isaiæ* Virginem quam legisti, & gaude quia tu esse meruisti. *Idem ibid.* Talis eligitur Virgo de toto mûdo, quæ tantum haberet meritum, ut Filium Dei in se suscipere. *Chrysost. serm. de Christi Present.* Beata Mater ultra omnem naturæ humanæ modum, modestiam, ac temperamentum excoluit, & ob id universorum Dominum in utero gestare promeruit. *Hieron. Epist. ad Eustoch.* aliud meritum Divæ Matris advertit, dum scribit. Tantæ puritatis Maria extitit, ut mereretur effici Mater Dei. *Greg. in L. 1. Reg. cap. 1.* An non sublimis Maria, quæ ut ad Conceptionem Verbi Dei pertingeret, meritum verticem supra omnes Angelorum choros usque ad solium Deitatis erexit. *S. Joseph Confessor in Men. 17. Martij ode 1.* Filius æque increatus ac Pater, in te Virgo sola reperit causam, cur similem nobis naturam indueret: Te enim reperit solam puritate super omnes creaturas fulgentem. Ipsam verò nos adhortantem sic loqui facit *S. Eulogius Alexand. hom. in Ramis palm.* Nè dedecores ô homo quâ ex me Deus sumpsit vestem, nè ei qui illam induit contumeliam irroget, nè injuriâ afficias Tabernaculum, revera enim nullâ manuum operâ in eo fuit cõsutum, nè lumen à carnali mea lampade separet, ut nè malè Solem extinguas, qui illuxit mundo, qui sine homine homo factus est.

Ob has causas *Theodorus Abucara opusc. 1. in fine* Virginem appellat Januam & Aditum peregrinationis Verbi ad nos. *Nicetas Colosensis Imperatorum Logotheta in Thes. orthodoxæ fidei lib. 3. cap. 38.* Jam ante mundi constitutionem ut Deus humanam carnem assumeret, constitutum erat: nunquam autem ante SSmam Mariam Divinæ carnis assumptione dignum est repertum domicilium: ubi autem repertum est humanam carnem assumpsit Deus. *Guilielm. in 1. Cantic.* Nolebat Omnipotens suæ Incarnationis miraculum operari in Maria, non cooperante ipsâ: itaque non tantum ex ipsa carnem suscipere volebat, sed etiam ab ipsa, non sic olim, non sic quando soporem immisit in Adam, ut de corpore nescientis tolleretur, undè

S s

ille

ille mulierem formaret. Itaq; cum *August. serm. 1. in Annunt.* dicendum, O R. Maria quis tibi dignè valeat jura gratiarum, ac laudum præconia rependere, quæ singulari tuo assensu mundo succurristi perditio. Quas tibi laudes fragilitas humani generis per solvat? quæ solo tuo commercio recuperandi aditum invenit. Incarnatio Dominica à Psalmista Psal. 71. appellatur Pluvia: *Descendet sicut pluvia in vellus.* D. Virgo est Nubes, juxta *Ambros. exhort. ad viduas* quæ nobis hanc Pluviam attulit. Sed quod hæc meruerit, testatur etiam *Angelus in serm. de excell. Virg. quem dicit S. Brigittæ cap. 5.* Tu ô Felix Maria virtutum plenissima, post tuam creationem Divinâ opitulante gratiâ, omnia quæ tecum Deus facere dignatus est, cum omnium virtutum perfectione dignissimè meruisti. *Chrysost. hom. de Interdict. Adam.* Confensus Mariæ peperit mundo Salvatorem, restauratur per Mariam, quod per Evam periêrat. *Et paulo post.* Redditur per Mariam Vita, quæ per Evam fuit interrupta. Denique ut *Bernard. serm. super Signum magnum.* Vehementer nobis vir unus & mulier una nocuere, sed gratias Deo per unum nihilominus Virum, & Mulierem omnia restaurantur, cum magno scœnore gratiarum, neque enim sicut delictum, ita & donum, sed excedit damni æstimationem beneficii magnitudo. *S. Bernardus dicit serm. 51. 1. cap. 3.* Et charitatis quoque ardore etiam humanæ salvationis toto affectu desiderabat Incarnationem Filij Dei, nam & totus impetus primæ sanctificationis mentem hujus SSmæ Virginis impellebat ad hoc desiderandum pro salute omnium electorum: proindè omnes virtutes ardentissimæ mentis in id, quod postea factum fuit, in ea toto conamine inflammabant animam ejus. *Et postea.* Ideo nobis est inexpressibile illud desiderium fervidum, & languentis orationis suspirium, quo suspirabat ad Deum, ut Filium suum mittere dignaretur ad nostrâ alluendam naturam. *Et S. Bernardus sub allegoria Aquæ ductus serm. de Nativitate Virg.* sic loquitur. Sed quomodo hic nolter Aquæ ductus fontè illum attingit tam sublimem? Quomodo putas nisi vehementiâ desiderij, nisi fervore orationis? ad hæc ergo omnia, ut ad metam collimabat Deus Filium missurus.

6. Quia in Visitatione Elisabethæ, non solum ipsa humilitate plena fuisti; quâ Deum Joanni attulisti, sed mundum ad Deum attraxisti.

Benè S. Bonavent. in Psal. quinqu. 1. Virginem S. appellat Finem iræ Dei, ecce statim ut intravit ad Joannem fecit Filium gratiæ. In cœlo ponitur signum Virginis inter Leonem, & Libram, talem noltram Virginem, id est Astram vocat *S. Hieron.*

S. Hieron. *epist. ad Principiam*. Quoniam ipsa inter Deum Judicem, & hominem iudicandum media intercedit. Ubi legit Vulgata *Requiescit super eum* (Mefsiam) *Spiritus sapientie, & intellectus*, Nazaræi legūt. *Descendet super eum omnis fons Spiritus S.* Fons verò non solet se continere, sed effunditur, ita Christus transfudit se in Joannem. *Ambros. in Psal. 118.* Labia Sponsæ dicuntur coccinea, id est rubore quodam sanguineo cum dignitate suffusa, quia hæc tincta sunt Christi sanguine. Et certè sanguinis Christi effectum locata Joanni. *Ambros. in Luc. 2.* Exultavit Joannes audità Dei Verbi voce, sed & Virgo uncta oleo exultationis præ participibus suis sic dulcedine æternorum imbuta est, ut omnium creaturarum gaudijs quasi oleum cæteris liquoribus supernaret: ideo exultavit spiritus Mariæ in Deo. Vox Virginis, vox adducens Spiritum S. *Luc. 1.* *Factum est ut audivit salutationem Mariæ Elizabeth, exultavit infans in utero, & repleta est Spiritu S. Elizabeth.* *Toletus & Baronius* civitatem in qua convenit Elizabetham, volunt Hebronem vel Chebronem, iter confecit miliarium Italicorum centum duorum circiter. Memoriam facti Ecclesia celebrat, non in fine Martij quando iter susceptum est, sed ineunte Julio, quando Virgo domi rediisset, & tum Joseph advertit gravidam, ac sollicitudinem concepit. Quando Virgo dedit vocem: *Ecce Ancilla Domini*, Spiritus S. formavit corpus Christo, *Cum eo eram cuncta componens.* *Prov. 8.* Ecce Joannem rursum componit cum Christo. *S. German. orat. de Present. B. Virginis.* Virgo est Collectrix malè consonantium, & Conjunctrix jam olim disjunctorum. *August. lib. de S. Virg. c. 6.* Maria & spiritu, & corpore Christum peperit. Corpore Christum ut caput nostrum, spiritu autem, quia nos ejus membra computamur. *S. Sabbas mihi testis & per eum tota Græca Ecclesia, quomodo id Virgo præstet.* Ad misericordiam tuam omni admiratione majorem, atque ad tuam ardentem pro nobis intercedendi cupiditatem confugio miserimus. *Rupert. in Cant. 5. Adjuo vos etc.* Quid efficit hæc adjuratio! ego nimirum, ut percussa percutiat, vulnerata vulneret Mater Filias salubriumque vulnorum suorum, aliquod etsi non statim omnibus, at saltem jam aliquibus eorum experimentum faciat. (Vulnerasti enim cor meum præcessit) ut audientes filia, vel sentientes in Matre tantum vitæ futuræ quæ non videtur desiderium in mète, præsentiant & ipsæ talem illum esse dilectum, ut jure propter eum fastidiat quivis, vel quævis hoc præsens sæculum.

Quàm multa conferre possem exempla desiderij istius. Quò enim spectant aliò tot imagines, quas Virgo obtrusit ferè populis, ut earum cultu ipsa ad orandum pro illis invitaretur? quò tot templa ejus jussu, delineatione, imò impensis ejus nomini erecta? Tangrensem in Hannonia imaginem, quæ teste *Roberto*

Hieronymus. anno 1581. in clara nube spectantibus populis & cantu Angelorum percipientibus: in hortum Hectoris Dynastæ ejusdem loci Tungrentis delata: & et eo loco cum in templum iterato ac tertio transportaretur, per eosdem Angelos restituta, spectantibus & audiētib; ad eam rem deputatis Commissarijs à Joanne Episcopo Cameracensi: viderunt promoveri per aëra, conspexerunt, quæ ferebatur, nubem candidam, suavem, cœlestemque sonum audiērunt: aërem leniter. Nè graventur homines in Dei atque ejus cultu impensas, aliquando provident, ut legitur apud *Joann. Bapt. Albes*. Vixit Eremita quidam in Tremitoria maris Adriatici insula, huic Domina nostra impetravit, ut templum Deo in sui memoriam magnificentum extrueret, interea pauperiem suam Eremita opposuit: Non procul inde ostendit illi Virgo locum, ubi esset thesaurum reperturus fabricæ suffecturum, sepulchrum id erat Diomedis terrâ obrutum, in quo & corona, & thesauri reperti. Sed amplius Virgo procedit & ad cultum Dei subinde populos videtur compellere, unum sit inftar plurium quod ex *Alano de Rupe Psal. 3*. Laborabat in partibus Tolossanis S. Dominicus: qui postea Fundator Ord. Prædic. circa conversionem hæreticorum, sed ferè nullo successu recepit itaque se in silvam, ut ibi liberius quâ orationibus, quâ sui afflictione opem Numinis imploraret: adfuit illi Virgo Sacra, & monuit, ut conversionem hæreticorum inciperet à suafione cultus sui per recitationem Rosarij: redit Tolossam, & omnes campanæ spontaneo ceperunt convocare pulsu ad ædem S. Romani populum, ibi incipit commendare devotionem S. Dominicus, sed audita minus in animos descendebant, Juvat Virgo Sacra. Tempestatem jubet cooriri terribilem tonitruis, ac fulminibus, ut mundum ruere crederes. His percussus populus, promissit omnia Sancto Viro, dum tempestatem coercuerit, quod utrumque præstitum. Mons etenim est Virgo, qui non sibi pluviam cœlestem conservat, sed in nos valles humiles derivare conatur. Est *Virgula fumi ex aromatibus descendens* Cantic. 3. Aromata enim non occultant intra se odorem suum. Est Virgo Paradisus, uti *S. Bernardus serm. 3. in Salve Regina loquitur*. Sed de hoc Paradiso quatuor flumina egredientia, quatuor orbis plagas irrigant. *Guiliel. Durandus in Rationali lib. 7. cap. 7.* Omni tempore memoriam in Mariam habere debemus, quæ omni tempore ad Filium suum pro nobis peccatoribus intercedit.

7. Quia non solum ipsa es humillimè purificata,
sed etiam nos Deo purificas.

S. T. M.

S. Thom. de Villanov. serm. de Purif. describit Virginem S. Deo Patri suum Filium offerentem. Postquam ad altare ventum est, Virgo Sacra genibus flexis Divino inflammata spiritu plùs quàm Seraphim Filium manibus tenens offert ipsum Domino munus, & oblationem acceptabilem Deo in hunc modum orans: Suscipe Pater Omnipotens, suscipe oblationem hanc quam tibi offero pro toto orbe Ancilla tua, suscipe communem Filium, tuum ab æterno, meum in tempore. *Petrus Damiani serm. de Assumpt.* illud Eccles. 24. Virgini S. attribuit. *Ego feci in coelis ut videretur lumen indeficiens, & subdit.* Nihil habuit Spiritus S. in visibilibus creaturis excellentius, cui excellentiam Virginis, præter solem compararet: Luna enim non obscurat dum lucet sidera, sol autem cum splendet & lunam & stellas quasi non sint, abscondit, similiter Virga Jesse veri prævia Luminis, in illa inaccessibili luce prælucens, sic utrorumq; spirituum habebat dignitatem, ut in comparatione Virginis nec possint, nec debeant comparere. Venit hoc Lumen in templum, Lumen ad revelationem gentium, illuminat Sol ut discernamus lunas, ut discernamus vias; nociva, utilia. Ubi *Cantic. 8. Vulgata habet. Lampades ejus, lampades ignis. LXX. legunt. Ale ejus, ale ignis.* De lampadibus ad alas transitur; quia & illustrat, & portat. Hic est Rubus Moysis, in quo Deus loquitur Moysen in novam terram ducturus. Portavit hic Rubus ignem in templum, hoc est Deum, qui est Ignis consumens & emundans conscientias nostras; imò templum ipsum emundavit. *S. Theodor. Studita ode 5. proff. imaginibus.* Tu Virgo es Lucernarium auro exornatù, quod Lumen intellectuale mundo peperit, & tenebrosum nubilum disparuit. Alio sensu nos admonet circa idem *B. Laur. Justinianus serm. de Purif.* Mariam anima fidelis imitare, ut spiritualiter purificeris, & à delictorum valeas emundari contagijs, in templum cordis tui ingredi, & Deo per orationis studium, ac contemplationis vacare contende. *S. Hedvigis Ducissa Polonie, ut est apud Sur. 15. Octobr.* vivens ipsa multis sanitatem restituit, applicatâ capiti eorum icunculâ D. Virginis: multis autem ab obitu annis inventa est in tumulo tres primos digitos habens incorruptos, quibus imago Virginis inferta erat. Hoc videtur Virgo dedisse Hedvigi post mortem testimonium, quæ Simeoni dedit Filium, quod utriq; fuisset Ala ad cœlum. Certè *Exod. 2.* Moyses per fiscellam salvatur. *Ambros. in cap. 6. Apoc. ait.* Per Fiscellam scirpeam B. Virgo Maria designata est. Ramum olivæ in diluvio attulit columba Noemo, nunc accipit gladium doloris Maria à Simeone, ut compati nobis noverit. *Petrus de Natalibus 21. in vita S. Danielis Abbatis narrat.* Vidit S. Daniel Latomum quædam in pauperes liberalissimum, oravit B. Virginem, ut illi opes suppeditaret, quas tantò magis expenderet. Cui Virgo parata ait sum

tuo voto obsequi: dum spondeas eum opibus non abuturum. Spondet Daniel pro Latomo: & ecce Latomo dum frangit saxa, invenit thesaurum, sed in pauperem durus efficitur. B. Virgo sponsorem urget: qui agnovit errorem & deprecatur. Tum Virgo, noli tam facile spondere; illius etiam animam servabo, & opes interea coeperunt evanescere, & rediit Latomo ad primam fortem, & misericordiam. *Bonav. in spec.* Advocata generis humani, Virga quidem, nam in tempore punit, aut nos puniri orat, quos summa felicitas sternit, directionis autem Virgine, quoniam ipsa est Directrix dubitationis nostrae. Direxit certe praeter alios S. Patriarcham nostrum Ignatium, ut est apud *Ribaden*, qui cum opus Constitutionum Societatis nostrae meditaretur, sapientissime solitus est conferre cum Virgine, ei preces, ac sacrificia jam sua, jam aliorum praesentans, quo factum est, ut non raro illi apparente, & lucem conferente, lux ejus fieret lux ad vitam. Caput Virginis ut Carmelus *Cant. 7. S. Thom. in Cant.* Carmelus significat scientiam circumcisionis. Virginis nomen ut aliqui ex Syriaco deducunt, significat Domina. *Cribri* in *Cherico S. Dominici* habetur. Margarita à Sabaudia Montis ferrati Marchioni nupta, gravibus podagrae afficiebatur doloribus, dum pro illis levandis S. Virgini supplicat, audit voluntatis suae esse, ut hanc crucem usque ad obitum perferret. Virgo Domina Cribri in quo Sathanas expetit, ut cribraret Apostolos, & nos aliquando cribrabit, & forte multi in cribrum accepti tunc, cum ei dictum. *Tuam ipsius animam gladius pertransibit, ut revelentur ex multis cordibus cogitationes.* Expecterat quondam daemone ut monasterium S. Gertrudis cribraret *lib. 4. Just. c. 9.* sed Virgo mandavit Angelorum choro, ut illud custodiret. Quando Daniel cribravit cineres *cap. 14.* super pavementum templi, revelatae sunt multae fraudes, cujus haec vestigia? boni, an mali? quid isti & isti hic?

8. Quia non solum ipsa es mirabiliter in caelum assumpta, sed etiam nobis ad caelum praevivisti.

Narrationem hujus triumphus ordiemur verbis *mellifluis Patria Divi Bernardi, quae Romana Ecclesia in Brev. 21. Aug. lect. 4. ponit*, Tempus loquendi est omni carni, cum assumitur Incarnati Verbi Mater in caelum; nec cessare debet à laudibus, humana mortalitas, cum hominis sola natura supra immortales spiritus exaltatur in homine: sed de ejus gloria nec silere devotio patitur, nec dignum aliquid sterili concipere cogitatio, aut inerudita locutio potest parturire; hinc est quod & ipsi caelestis curiae Principes in consideratione tantae novitatis clamant non sine admiranda

miratione. *Quæ est ista quæ ascendit de deserto deliciis affluens.* Ascendit hoc modo, quæ 3. *Sabbas in Men. 15. Augusti* ponit. Cum jam jam hora appareret, quâ Deus noster Christus ex animi sententia decreverat Matrem suâ transferre ad Superos, tunc verò per Angelum tribus ante diebus hanc ei migrationem de terra significandam curavit, hoc internuntio utens. Tempus est, inquit quo Matrem meam ad me in coelis fruendum assumam: quare ò Genitrix mea indicium istud hilaris accipe, nec metum, aut sollicitudinem ullam admittite, nunc enim apud me immortalitate poteris. Virgo itineris, ad Filium suscipiendi mox desiderio flagrans, in montem olivarum ascendit, precibus accuratè fundendis intenta: hoc enim solenne jam habuerat, ut in eo monte jugiter orationis studium continuaret. Verùm id loci inopinatum quiddam evenisse tunc perhibent: quippe arbores istæ in monte plantatæ, spontaneo motu inclinârunt se Virgini, planè ceu vivo tantæ Dominæ serviendi affectu, pollerent. Oratione peractâ, domum regreditur Virgo, eamque totam repentè concuti sensit. Tum deindè magnam vim luminum præparat, simulque gratijs agendis Deum venerata, everrendo mox domicilio vacat, lectulumque suum componit, ac denique cuncta sepulturæ idonea in antecessum procurat. Addit *Cedrenus in compendio hist.* Quindecim diebus ante suû obitum cognovit, triduoque ante, ad eam Archangelus venit, palmam portans. Quod ipsum paulò fufius *Metaphrastes orat. de vita & dormit. Virg. cap. 39.* Cum ætate provectâ ad multam senectam pervenisset, & peregrinationis tempus esset præsens, per Angelum se migraturam à Filio edocta est, sicut & antea, quo tempore in ejus ventrem ingressurus erat, nuntiatum illi fuerat. Cum igitur excessûs sui mysterium didicisset, eam rem lætitiæ tantæ, quanta verbis explicari non potest, materiam judicans (quid enim ei suavius evenire poterat, quàm cum Filio suo esse unâ & regnare?) statim jussit plurima domum lumina afferri, idque factum. *Pelbartus lib. 10. p. 1. a. 1. adducit Cosmam Vestitorem ex vitis SS. Colonia editis, qui Cosmas ea quæ narrat, dicit se ab eorum posteris, qui dormitioni Virginis interfuerant, certâ relatione didicisse.* Summa autem narrationis hujus hæc est: Christum per Angelum consuetum, is erat Gabriel, dormitionem suam ei prænuntiâsse, palmam ei misisse per eundem ex paradisi propagine, ad certitudinem victoriæ & incorruptibilitatis. De eadem palma habet & *Barthol. Pisanus de vita, ac laudibus B. Virginis. lib. 5. fructu 7.* Dominus in signum prætatorum, (videlicet consolationis futuræ & finem corruptionis carnis) & recreationis Virginis Matris ramum palmæ de paradiso eidem dirigit, fragrantis singularis & splendoris indicibilis, cujus aspectu recrearetur ad vilum, & ejus odore, quoad oisfactum reficeretur, *Joannes Episc. Thessalon.*

orat. in dormit. SS. Virg. Deipara. Cùm igitur sacratissima & innocentissima Mater Domini & Dei nostri terram naturali sine esset relictura, ante tres dies venit ad eam Gabriel Angelus, dicens: Maria, surge & accipe hanc palmam, quam dedit mihi ille, qui paradysum plantavit, & trade illam Apostolis, ut hanc tenentes hymnos canant ante te. De hac palma *Pelbarus Stellarij lib. II. p. 5. a. 3. cap. 2. ex Cyhu Vestitore.* Palma verò illa nimia charitate splendebat, & erat quidem virgæ viriditati consimilis, sed folia ipsius ut stella matutina fulgebant: & ego fateor me vidisse apud quendam Comitem Regium particula[m] quandam, quæ dicebatur esse de illa palma, & pro certo erat fulgentissima ad modum micantis stellæ, quasi coloris argentei fulgentissimi, cujus intuitus devotionem ingerebat intuitibus.

Pergit S. Sabbas 18. Augusti. Porrò convocat Virgo cognatos, ac vicinos, & unà denuntiat, quid de sua in caelos profectio[n]e, ex Dei mandatis ad se per Angelum delatis comperisset, inque suæ contestationis fidem, bravium Divinitatis missum ostendit, palmæ ramum videlicet. Et 15. Augusti. Mulieres intellecto Deiparæ abitum imminere, in tantam omninò complorationem erupere, ut totæ in luctum lachrymasque diffuerent: at ubi paulum à primò doloris ictu se collegerunt; mox, ut ne orbatæ à Matre sua relinquerentur, orare ceperunt. Tum Virgo non illas modò, sed omnem quoque orbem terrarum, ubi ad Deum migrasset, clementi patrocinio suo protecturam affirmavit: simul alijs quibusdam fomentis solatio plenis vim illam doloris in pectoribus circumstantium mitigavit. Hæc Sancti verba recepit *Græca Ecclesia*, inter libros, qui publicè decantantur, etsi horum etiam aliqua contineat libellus apocryphus, quem non ob hæc, sed ob alias putidas fabellas *Baron. anno 48.* meritò rejicit, ut scripsit *P. Simon uvagneresius in pietate Græcorum.* Sed pergit S. Sabbas *ibidem.* Porrò de duabus tunicis suis negotium dedit, ut ex duabus indigentibus viduis dono traderentur, quas quidem longâ consuetudine cognitæ, alimentis quotidianis adjuverat. His ita compositis vehemens repente tonitru aures percussit, simul ex omni parte terrarum ingens vis nubium præsto fuit, quæ discipulos Christi ad Deiparæ domum quasi quâdam conspiratione adduxerunt. Apparebat inter illos Dionysius quoque Arcopagita, Hierotheus atque Timotheus, ut Antistites intelligentiâ rerum Divinarum illustres; hi omnes cognito qua de causa in unum v[er]o Divinâ collecti fuissent, ad hunc denique modum allocuti sunt Virginem. Te ô Domina hoc in mundo degentem adeo semper avidè vidimus, ut indè non minorem lætitiæ fructum caperemus, quàm si Magister ipse noster, ac Dominus verfaretur nobiscum.

nunc verò tam acerbum de tuo discessu dolorem, quo tandem pacto solabimur?
 Quandoquidem tamen ex Filij tui, Deique decreto ad regnum augustius mundo
 profectioem adornas: gaudemus de providentia Numinis, quam in rebus tuis
 gubernandis usurpat, simul inter loquendum lachrymas ubertim fundebant.
 Tum subjungit S. *Sabbas*. Ad rationem decori pertinebat, ut qui ministri ac spe-
 ctatores Verbi Divini fuissent, etiam Matris, e qua illud incarnatum erat, obdor-
 mitionem præsententes inspicerent, velut ultimum (quod in ea peragendum erat.)
 Mysterium: quo scilicet, non modò Servatorem de terra in cœlum ascendentem
 coram spectarent: verùm etiam de Genitrice ejus ad Superos translata oculatè
 existerent testes. Quapropter omnibus è locis vi quâdam Divinâ, per tot terra-
 rum spatia transportati convenerunt in Syon, & deduxerunt quodammodò Vir-
 ginem ad cœlum ingrediendum properantē. Idem *Ecclesia Romana legit in Breviario*
18. Augusti lect. 6. quam fecit ex Damasc: suam orat. 2. de dormit. B. Virginis. Ex an-
 tiqua accepimus traditione, quòd tempore gloriosæ dormitionis B. Virginis uni-
 versi quidem sancti Apostoli, qui orbem terræ ad salutem gentium peragrabant,
 momento temporis in sublime elati convenerint Jerosolymis, & aderant tunc cum
 Apostolis sanctissimus Timotheus primus Episcopus Ephesiorum, & Dionysius
 Areopagita sicut ipse testatur, in his quæ de B. Hierotheo, (qui ipse quoque tunc
 aderat) scripsit, ad prædictum Timotheum sic dicens: Nam etiam apud ipsos
 à Deo afflatos sacrorum Antistites, quandò nos quoque ut nosti, & multi ex
 sanctis nostris Fratribus ad contuendum corpus, quod vitæ principium dedit, &
 Deum suscepit, convenissemus: aderat autem & Domini Frater Jacobus & Petrus
 suprema, & antiquissima Theologorum Summitas. In eundem sensum scriptum
 reliquit *Juvenalis Jerosolymorum Episcopus in hist. Euthymica lib. 3. cap. 40.* In sancta
 quidem & Divinitus inspirata Scriptura, de decessu sanctæ Deiparæ Mariæ nihil
 traditur: ex antiqua autem & verissima accepimus traditione, quòd tempore
 ejus gloriosæ dormitionis, universi quidem sancti Apostoli, qui orbem terræ ad
 salutem gentium obibant, momento temporis in sublime sublati convenerunt
 Jerosolymis: tunc autem aderant cum Apostolis sanctissimus Timotheus Apосто-
 lus, & primus Episcopus &c.

Sed ipsum S. *Dionysium Areopagitam cap. 3. de Divinis nominibus* audiamus:
 Nam & apud ipsos Divino spiritu plenos Pontifices nostros, cum & nos & pleriq;
 ex sanctis fratribus nostris ad contuendum corpus illud, quod Authorem vitæ
 Deumq; conceperat, convenissemus, aderat autè & Frater Domini Jacobus, & Pe-
 trus supremum Decus, & antiquissimum Theologorum Columna: ubi post in-

ritum placuit, ut infinitè potentem Divinæ virtutis bonitatem Pontifices laudarent. *Laur. Miselli. 6. de B.V. c. 1. 1. ait.* Beatam Virginem morti proximam sacras reliquias, quas apud se conservabat Joanni dedisse, ut fasciam Christi, sindonem Domini, zonam item, velum quod suo cultui dum nuberet deservijt, pectinem, annulum sponsalium, coronam spineâ, & sui capitis velum, capillos & lac uberrum suorum. *Isidorus Thef. Salonicens: ait,* ingressam esse in sepulchro totam figuram purissimi illius corporis. Sed pergit *Ecclesia Greca loco citato ex Scriptore.* At verò illa (Virgo) consolans, ô Amici inquit, atque Discipuli Christi, qui meus est Filius, simul & Deus, nè quæso in luctum convertite lætitiâ meam, sed potius corpus meum ita efferte, prout à me jam jam expirante compositum, cernetis. Hoc ejus sermone finito properavit Paulus ille Divinus: illud nimirum Vas electionis, prævenire morientem officio suo: nam ad Divinæ Matris pedes procumbens, eamque adorantium ritu veneratus, copiosis encomijs palàm affecit. Vale ajebat: ô Genitrix vitæ! vale primaria prædicationis meæ Materia, licet enim Christum in hac vita degentem non viderim, tamen tuus aspectus abundè eam mihi repræsentat. Quid verò alij Apostoli egerint dixerintq; in *Men. 14. Aug. 1. eode 4. 5. 6. s. Joseph. Confess. aperit.* Domus illa, quâ comprehenditur omnia comprehendens, jam modò ad cælos transitum facit, ipsa quoque cælum existens. Cæterum Apostoli velut alarum remigio in nubibus vecti, & tanquam Verbi Divini Aquilæ quædam altivolantes, uno repenti cætu, abituræ Virgini supervenerunt, quos tu ô Domina, veluti Filius Filij tui benedictione profecuta es. At illi: Vale Thefaure exclamabant, in quo Divini foederis Manna repositum fuit, vale ô Gloria Christianorum. Simul his dictis totus Apostolorum chorus tam subito à finibus terræ collectus in lacrymas solvitur, simul ingens admiratio, ac veluti extrasis Mistas hosce Verbi Divini oppressit, dum ipsius vocis Genitricem mortuam & omni voce privatam aspiciunt. *Germ. Constantinop. orat. de dormit.* Lumen illud Hierosolymorum Apostoli accesserunt, ad te ô Deipara, sicut & Abacuc Propheta è partibus Osirhoenæ unius horæ spatio per nubes raptus &c. qui postquam apud Virginem steterunt ait *Pelbartus Stellarij cap. 10. part. 5. art. 1.* in hunc modum salutârunt; Ave Dei Mater gratiâ plena Dominus tecum, benedicta tu in mulieribus, & benedictus fructus ventris tui. At ipsa: Avete Discipuli Unigeniti Filij mei. Sed Apostoli ut *Uamasc. orat. 2. de Assumpt.* cum alijs fidelibus qui aderant. Mane nobiscum quæ es nostra Consolatio, quæ es nobis unicum in terra Solatium, nè nos relinquant orphanos, quæ es Mater misericordiæ: venientem in periculum habeamus te, laborum requiem, & sudorum refrigerationem. Tibi enim est ma-

nere volenti potestas, in promptu est, & abire constituti nemo est, qui impedimentum afferat. Si abis ô Dei Arca, unâ quoque nobis qui populus tuus, ob Filium tuum vocati sumus, abire liceat. Tu sola nobis in terra Consolatio relicta es, & te vivente, simul vivere, & te moriente simul mori beatum est. Quid autem dicimus? tibi enim mors quoque ipsa vita est, at vita præstantior, atque hanc vitam incomparabiliter antecellens, nobis autem quæ tandem vita esse queat tua consuetudine orbatis? Tum S. Virgo ut est apud *Metaphr. orat. de vita & obitu P. M.* Vos valete Filij, meum autem discessum hinc, non luctu, sed lætitiâ potius prosequimini, quâdoquidem vobis est persuasum, nos pergere ad gaudium, vel ut apud *Amed. raptu 8.* Ad Genitorem Genitrix pergo, à vobis Filioli hodie discedo corpore nunc vos dimitto, & animo non derelinquo, panem sanctum pariter frangamus, carnem Filij mei simul comedamus. Postquam verò finita est sancta communio, dixit eadem Virgo: Ecce cibum accepistis, non esurietis, neq; sitietis, quousque me sepelietis, & in cœlum ascendere me videbitis. Meum corpus in medio vallis Josaphat sepelire. Benedicat vobis omnibus Deus Pater, benedicat vos Deus Filius, & benedicat vos Spiritus S. *Damasc. l. c.* Cùm autem ad excessum è vita properantem, ejus cupiditate flagrantem Dei Genitricem conspexissent Apostoli: tum denique ad ea, quæ ad exitum pertinent, sese converterunt: floridamque ei, ac multiplicem sanctorum hymnorum corollam texuerunt, Dei potentiam, sapientiam, bonitatem, in ipsa laudantes. *Pelbartus Stell. lib. 10. p. 5. a. 1. ex Cosma* putant quòd dixerint illam antiphonam. *Ave Regina cœlorum. Menæ 15. Aug. ex Anonymo in Vesperis minoribus.* Quàm tremendæ venerationis fuerunt hæc cantica, ô Virgo! quæ præsentârunt tibi, lectulum tuum per orbem circumstantes Apostoli! quippè admirabundi, hæc omninò verba cantârunt. Nunc à nobis proficitur Palatium Regis æterni, in altum quoque deportatur sanctificationis Arca. Elevamini jam portæ cœlorum, per vos enim ingreditur modò Numinis Porta cum gaudio, ad misericordiæ Divinæ magnitudinem pro mundo sine fine poscendam. Sed tamen ut scripsit S. *Joannes Damascenus receptus in Men. 15. Aug. ode 5.* Vas electionis (*Paulus*) super omnes collegas tum excellit hymnis abeunti tibi canendis, ô Virgo! tunc quippe totus Paulus in hac re una erat absorptus, velut animo extra se raptus, totus in te laudanda Numini dedicatus, fervebat simul hoc in negotio afflatu Divinissimo præditus, & reverâ tum fuit, & ab omnibus tum illic præsentibus, ut talis agnoscebarur.

Jam ergò cum *Græca Ecclesia ex S. Sabba 14. Augusti in Vesperis canimus: Refo-*
nemus in cymbalis, & jubilemus in canticis festum excedentis è Vita Virginis,

Tr 2

cum

cum præparatione quadam inchoantes, unaque sepulchralia cantica modulemur, cum gaudio vocibus sonoris utentes: quippe Genitrix Dei, & illa Virginis Arca, undique aurea nunc jam accingitur, ut à terrenis ad Cœlestia transeat, alium nimirum ad alterius vitæ claritatem Divinam transfertur. *Et quod ibid. ex eod. subdit.* Apostolorum chorus per inopinatum prodigium collectus est è finibus terræ, nam Dei super res omnes creatas dominantis, animata, & Regia Civitas proficiet jam nunc ad vitam meliorem festinat, ut nimirum Regina cum Filio suo gloriolâ planè choreas concelebrat: ad cuius modò exequias Divinâ voluptate refertas locuto cum superis legionibus plausu, itinerantium quæso hymnum cantate. Sacerdotum ô cœtus! unaque Reges, & Principes, cum agminibus Virginum, adeste nunc maturè populi, denique omnes concurrite, ut odam sepulchralem unanimitate in coelum mittatis, nam rerum omnium Domina paulò post animam suam in manus filij tradet, ad sempiternam in coelos ædem translata. Tandem omnibus quæ aliorum curæ commendata volebat, *inquiunt Menæ 15. Aug.* expositis, denuò procumbit in lectum, & universa purissimi corporis membra, ad suæ modeltæ votum componit: addit subindè preces ad Deum pro felici statu mundi, proque pacifica vita mortalium: mox benedictionem adstantibus abundantem imperat, unaque spiritum suum in manus Filij Dei que sui resignat. *Addit Niceph. bish. lib. 2. cap. 22.* Sub hæc vis lachrymarum ingens ex oculis profluit, orbitatem suam migratione illius complorantium quos suaviter consolans, unicuique quæ optaret precatur, benedictione omnes dignatur, & extremis illis vocibus valedicens, compellat, migrationemque suam non luctu eos, sed potius gaudio proficere jubet, & quæ ad exequias sepulturamque ejus pertinerent, suaviter & late exponit. *Metaphrastes vero oratione supra citata.* Cùm rursus dixisset. Fiat mihi secundum verbum tuum; emittit tanquam in somno spiritum, & eam in amicis Filij manibus deponit, *quod ipsum SS. Virgo narravit Sanctæ Brigittæ lib. 4. Revel. cap. 23.* Ego quasi obdormivi in separatione animæ, & corporis, & evigilavi in gaudio perpetuo. Circa tēpus obdormitionis adnotat *Niceph. lib. 2. cap. 21.* Eo tempore quo Claudius quintum imperaret annū, & immaculatā Dei Matrem obire oportebat (quandoquidem & Filius ejus verum se hominem probans atque confirmans ad grandiorē expletæ senectutis ætatē non pervenit) undè sexagesimū illa agēs annū, natiū à Filio per Angelum de migratione, & adventu ad se, ejus, ita ut antea cum ipse ad eam venturus fuerat, accipit: itaque migratione sua in hunc modum cognitā, immensā repletur lætitiā. Quid enim dulcius ei, quàm ut cum Filio, & Rege suo ellet, contingeret? *S. Meliton narrat:* Postquam Virgo obdormivit, ceperunt illud

Illud sanctum corpus osculis venerari. Sed expressius *Damasc. de dormit. Vlg.* Qui aderant metu, & desiderio, & lachrymis exultationis, Divinissimum & sanctissimum Tabernaculum circumfilitentes, complectebantur, osculabantur. Et *Metaphr.* Cùm in Orbem sanctum Virginis corpus circumdedisset Apostolorum chorus, & quodquid erat electum ex viris & mulieribus, omnia membra reverenter amplexabantur, non solum suum ostendentes desiderium, sed vel ex tactu credentes percipere utilitatem.

Sed ad eundem locum Memoriam quem reliquimus redeamus. Tum verò quasi aperta miraculis Porta. Illuminari incipiunt cœci, audire surdi, rectis incedere gressibus claudi, ac denique genus omne morborum inopinatâ felicitate salvari, inter hæc mira, psalmodiam educendo funeri aptam inchoat Petrus; & Apostolorum alij, Virginis lectulum portant in humeris, alij cum lampadibus, & hymnorum cantu præcedunt, ut corpus illud, quod Deus incoluit, cum pompa deducant, tunc certè, tunc & Angeli suas de cœlo voces dedere, ordinumq; cœlestium modulis, ær id loci totus personuit. *Similia narrat Latina Ecclesia loco citato.* Viso sacro corpore, placuit omnibus, prout (ex collectis Divinitus) quisque poterat, hymnis celebrare infinitam potentia Divinæ bonitatem. Et paulo ante. Audita est psalmodia cœlestium potestatum, & sic cum Divina gloria in manus Dei suam tradidit animam: ejus autem Corpus quod Deum ineffabili quâdam ratione suscepit, cum Angelica, & Apostolica hymnodia elatum. Meminit & facum ab Apostolis deportatarum. *Nicephorus hist. cap. 22.* Sed *Græcam* rursus audiamus *15. Augusti.* Quibus omnino signis irritati Judæorum Principes, concitârunt quosdam de plebe, ut lecticam, in qua corpus, origo ipsius vitæ quondam jacebat, evertere, humiq; affligere conarentur: at verò Numinis vindicta sacrilegas audacium manus prævertit, omnesque tanto facinori perpetrando intentos, oculorum cœcitate mutavit, unum autem istorum summâ furentem insanîâ, & jam ipsas sacro sancto lectulo manus injicientem, dextrâ non minus, quàm sinistrâ privavit, quas tantæ insolentiæ conscias, per ultionis Divinæ gladium suo sibi malo reus ipso momento abscissas, deque feretro suspensas reliquit, miserabile cunctis spectaculum factas, quoad toto corde Religionem Christianam amplexus, impetrato tanti mali remedio, integritati pristinae redditus fuit. Sic & reliquis cœcitate percussis, ubi post fidem Christi susceptam, pars pallij quo tegebatur lectica adnota fuisset, repentino Virginis dono, antiqua incolumitas rediit. *Mena. 15. Augusti ex S. Sabba hæc subjiciunt.* Tum ô rem miram! & omni expectationi hominum contrariam! Virgo, Fons vitæ, reponitur in tumulo: cæterum eminentissimæ cœlo-

rum virtutes, cum Domino suo in terras delapsæ, illud Dei hospitio nobile & tam natisimum corpus susceperunt, deducendum ad cœlos: illudque reverenti singulari portantes, summa cum magnificentia, iter fecerunt; & ad residuos supra cœlitum ordines, in hos identidem modulos ora laxârunt. Jam tandem illam omnium nostrum Regina, quæ est singularis Dei Filia, in cœlum adventat. Attolite portas, atq; istam Luminis æterni Genitricem admittite: per hanc enim Dominus noster omnigena mortalium Salus nasci voluit, in quem ipsum nemo nobis obtutum defigere valet, & hujus Matri dignas ut grates referamus, hinc non potest: ejus enim meritorum excessus, omnem creatam cogitandi facultatem longissimè superat. Atque hic jure meretur locum monitum *Eckij bren. 4. de Assumpt.* Non igitur pingi illa debet habitu & facie ægrotantis decumbens, sed ita sicut inter manus Apostolorum tradidit spiritum. *Ellichtovens vero addit de Assumpt. ejusdem cap. 6.* Quia potius crediderim tam sanctam Virginem, tam admirandâ perfulam dulcedine spiritûs, & gaudio inenarrabili sanctissimum suum spiritum Deo reddidisse inter psalmos, & cantica adstantium spiritualia Apostolorum, inter harmonias, laudes, & cantus cœlestium spirituum, neque easdem decubuisse lecto, more ægrotantium, & qui morbo pressi hanc claudunt vitam putem; cum neque infirmitate vexata credi potius debeat, neque debilitate prostrata. Similia habet *Molanus lib. 3. hist. sacrarum Imaginum cap. 32.*

Sed hic cum *Græca Ecclesia 14. Augusti ex Anonymo* exclamemus. O novam peregrinationem miraculi planè monitrosi! nam quomodo vitam parturient Virgo sustinet mortem, tumuloque reconditur? nihilo seriùs universa terrarum multitudo per choros exulter, nunc enim quilibet recogitet animo, istam omnino Virginis lectulum choris Apostolorum circumdatum, qui proficiscentibus solito plausu beatam Virgini egressum gratulantur. Exclamemus & cum *S. Josepho Confessore 14. Augusti, ode 1. & 3.* Salve ò ad ipsos usque fines terrarum omnibus per tuam obdormitionem largita! Quippe cœlum & terra proper transitum hunc tuum lætantur, quia inexpectatum conjunctionis mutæ vinculum, per tuæ in cœlis patrocina consequuntur. Tu quoque ipsa perfectionem istam magnis gressibus accelerabas, ut tantò citiùs gloriosi nunc Filij tui pulchritudinem cerneret, atque mirâ ejus amœnitatem fruereris. *At vero idem S. Josephus 14. Aug. ode 3. & 6. dixerat.* Cum te è terris avectam susciperent Angeli, miris accesserunt lætitijs: & quæ nam ista, inquirebant, quæ ascendit è convallibus mundi? quæ nam hæc tam incognita nobis deductio pompæ, quæ de terra in cœlum usque procedit? quàm est immensum illud mysterium, quod intuemur nunc jam!

jam? nimirum ascendit modò nostra omnium Regina, Decus & Domina. In Di-
 urno Græcorum inventam vocem *Panagia*, Græks. in *Europal.* cum exponit, refert
 illam ad Virginem quam tertio post obitum die, visam ab Apostolis meminit. In
 quam rem facit *Horologium Græcorum*, quod in hunc sensû ait. Apostoli post Christi
 resurrectionem mensâ communi uti soliti, relinquebant locum vacuum pro Chri-
 sto, & partem panis, quam mox frangebant, ac singulis distribuiebant, idem facie-
 bant Christo in cælum digressò, additâ prece: Domine Jesu Christe adjuva nos.
 Item continuârunt de sanctâ Virgine, & ecce die tertia dum idem faciunt Virgo
 illis inter lucidissimas nubes apparet, & salutat: *Avete, ego vobiscum sum omnibus*
diebus. Responderunt Apostoli *Panagia* (hoc est omni modo sancta) *adjuva nos Dei-*
paris. Deinde ad sepulchrum Deiparæ digressi, corpus amplius non invenerunt.
 Quos hymnos Virgini cecinerint Apostoli difficile est assequi, eos tamen in hunc
 sensum proponit *Andr. C. et. orat. 2. de dormit B. V.* Hæc est Finis testamentorum,
 quæ fecit Deus: hæc est Declaratio occultorum ac profundorum Divinæ incom-
 prehensibilitatis, hæc est Scopus, qui excogitatus fuit ante sæcula, hæc est Sum-
 ma Divinorum oraculorum, hæc est ineffabile, & quod planè cognosci non potest
 ejus quæ est ante principium curationis hominum Consilium, Primitiæ commu-
 nationis & conjunctionis, omnium Genitoris Dei cum suo figmento, hæc est Divi-
 narum reconciliationum, quæ pignore dato fit fidejussio, eximia Pulchritudo, à
 Deo sculpta Statua, rectè descripta Divini Archetypi Imago, totius contemplati-
 onis, & ascensûs Sustentaculum, sanctissimi Verbi omnium Creatoris Taberna-
 culum, quæ Deum suscepit, Sapientiæ, quæ non potest exinaniri, Crater, vitæ cui
 nihil potest auferri, Penarium, Fons qui non potest exhauriri Divinarum illumi-
 nationum, Potentia quæ nequit labefactari, quatenus nequaquam vincebatur ab
 animi perturbationibus, ut quæ erat puritate omnibus superior, per hanc fuere
 nobis data pignora salutis &c. O Filia Adam! O Mater Dei! ô Mater sine viro! &
 Virgo quæ Filium parit, ô Opus ejus qui in te factus est temporaliter! & non exces-
 sit à sua æternitate, de te resonârunt omnes Spiritus S. Interpretes &c. Quod nã
 sepulchrum te teget? quæ nam terra te accipiet? quæ cœli & cœlorum naturam
 superâsti sanctitate? Tu verè es, quæ es revera pulchra, & macula non est in te &c.
 Tu es nova Theca vnguenti, quod minimè exinanitur, tu es olei vñctionis Exul-
 tatio, tu es aromatum quæ intelligentiâ apprehenduntur, Suffitus, tu es Flos in-
 corruptionis, Terra quæ fert aromata, Lucerna luminosa &c. Prosequamur
 reliqua cum *Ecclesia orientali, ex S. Sabba 15. Augusti.* Cæterùm Apostoli pompâ fu-
 neris ad locum Gethsemani dictum, perductâ, illud mortuum corpus, è quo Vita
 progenita:

progenita fuit, humârunt id loci, triduoq; ibi hæserunt, a sidiuis canentium, ab loci, Angelorum delitijs audiendis defixi. Quoniam verò dispositione Divina de Apostolorum collegio vnus ab ipso funere absens, tertio primùm die aduentu ægro ille animo tulit, coepitq; pudore suffundi, quòd non eadem tanti spectaculi felicitate, vt cæteri sui collegæ, potitus fuisset: quare alii nè carissimi sodales desiderium videretur negligere, Virginalè sepulchrum consensu aperiuunt, vt loca scilicet, huius sacratissimi, & omnium intaminatissimi Tabernaculi, pie adorandi copiam facerent: sed illos vel primus monumenti reuerti conspectus, in certissimè propè coniecit; nam ablato Virginis corpore, nihil nisi siudonem conspiciunt, quæ simul & solatio foret, in tanti thesauri iactura, & Virginei corporis ad cœlos translati certissimo apud omnes Christianos argumento: nam & nunc certissimè illud in petra sepulchrum, magna cum veneratione spectatur, quòd in gloriam, & honorem Dominæ nostræ, & super omnes creaturas benedicet, hodieq; vacuum spectatur

Eadem habet & latina Ecclesia in suo Breviario infra Octau. Assumpt. Eius corpus in loculo fuit depositum Gethsemani; quo loco Angelorum cantus mansit tres dies continuos: post tres autem dies Angelico cantu cessante, qui aderant Apostoli (cùm vnus Thomas qui absuerat post tertium diem venisset, & quòd Deum susceperat corpus adorare voluisset) tumultum aperuerunt, sed ex omni parte corpus eius sacrum nequaquam inuenire potuerunt; cùm ea autem tantum inuenissent, in quibus fuerat compositum, & ineffabili, qui ex ijs proficiscebatur odore essent repleti, loculum clauerunt. Eius mysterij obstupefacti miraculo, hoc solum cogitare potuerunt, quòd cui placuit ex Maria Virgine carnem sumere, & hominem fieri, & nasci cùm Deus esset Verbum, & Dominus gloriae, quique post partum, ejus incorruptam seruavit Virginitatem, eidem etiam placuit, & ipsius, postquam migravit immaculatum corpus, incorruptum seruum, translatione honorare, ante communem, & universalem Resurrectionem.

Et Lect. 5. in festo. Non in terram reuerfa est, sed cùm esset animatum Cœlum in cœlestibus tabernaculis collocatur, cedit legi latæ ab eo quem genuit, vt Filia veteris Adam, veterem subiit sententiam: vt autem Dei viventis Mater ad illum ipsum dignè assumitur. *Et versiculo ante Evangelium ibid.* Maria Virgo assumpta est ad æthereum thalamum in quo Rex Regum stellato sedet folio. *Damas. ad 1. de Dormit. B. V.* Incorruptionem ejus post mortem ita adstruit: Cujus in partu incolumis Virginitas mansit, eadem è vita migrante corpus ita conseruatum est, & non dissolutum, sed ad præstantiorem, & Diviniorem vitam, quæque jam morte

morte non interrumpitur, verum in infinita sæculorum sæcula perduret, translatum est. Accinamus jam hic verbis quæ S. Joseph Confess. 2. Jul. ad. 8. & 9. reliquit. Sacre reliquiarum tuarum contactu indignos famulos tuos non omnino privandos putasti, ô Virgo! nam loco vivifici corporis tui, vestimenta saltem tua omnibus veneranda, mirifice reliquisti: jamque in istis religiose colendis, tanti se nobis gaudij collegas ostendunt virtutum omnes coelestium chori, Prophete item, ac Martyres, univèrsa denique Sanctorum multitudo, atque justorum. Et 13. Aug. ad 7. Tumulus ille Divinus corpore tuo quidem vacuus manet, miraculorum tamen gratia scaturit: nam medicinarum nobis flumina pandit, malorum autem torrentes suffocat.

Convoceamus ad hanc celebritatem cum S. Teophane in Men. 15. Aug. in majoribus Vesperis univèrsos. Adeste totam celebritatem istam colentium multitudo, adeste ut nobiscum sacra instituatis tripudia, adeste ut fertis canticorum coronemus Ecclesiam, propter Arcam Dei in æterna tandem sede collocatam. Jana omne cœlum totos expandit sinus ad excipiendâ Puerperam capacem Dei omnibus hucusque coelis incomprehensibilem, sed terra hunc vitam restituens Fontem Deo, benedictione vel amictu, tota contegitur; item Angeli cum Apostolis in unum chorum collecti, oculis sacrâ veneratione defixis intuentur transeuntem de vita in vitam, Matrem illius, qui Auctor est vitæ. Admiratur hic Romana Ecclesia in Respons. lect. 3. Noctur. 1. de hoc festo. Quæ est ista quæ processit sicut sol, & formosa tanquam Jerusalem? viderunt eam Filia Syon & beatam dixerunt, & Regina latidaverunt eam, & sicut dies verni circumdabant eam flores rosarum, & lilia convallium. Lect. vero 4. de festo hoc pompam Assumptionis in hunc modum describit, David exultat ejus Parens, & cum eo choros ducunt Angeli, celebrant Archangeli, Virtutes glorificant. Principatus exultant, Potestates collatantur, gaudent Dominationes, Throni festum diem agunt, laudant Cherubim, gloriam ejus prædicant Seraphim. Et die 5. infra Octav. lect. 5. ex S. Bernardo serm. 1. de Assumpt. Sed illud quis cogitare sufficiat quàm gloriosa hodie Regina mundi processerit, & quanto devotionis affectu tota in ejus occursum cœlestium legionum prodierit multitudo? quibus ad thronum gloriæ canticis sit deducta? quàm placido vultu, quàm serenâ facie: quàm Divinis amplexibus suscepta sit à Filio & super omnem exaltata creaturam, cum eo honore, quo tanta Mater digna fuit cum ea gloria quæ tantum Filium decuit? Sed hic quiddam mirum accidit, si Amedeo fidem damus, rapta 8. E sepulchro ad Apostolos regressa S. Virginis anima, Apostolis sole fulgentior comparuit, eosque allocuta. Ubi multa more suo Amedeo ostensa sibi.

sibi, & à se audita narrat. Sed hanc ipsam Virginis apparitionem ex *Græcorum Horologio* describit *Laur. Lantmeter lib. 2. cap. 46.* Post Christi resurrectionem ac Spiritus S. descensum, Apostoli vivebant in commune, hi dabant locum vacuum in mensa Christo, eamque sternebant, ac fragmentum panis apponebant: hoc idem cum fecissent post mortem S. Virginis, Christo panem seponendo, quæ mortua fuerat viventis instar nubibus & lucidissimis choris circumdata in sublimi apparebat. Ave, inquit ego vobiscum sum omnibus diebus. Apostoli autem miraculo obstupefacti, (*loco ejus Domine Jesu Christe Orationis consuetæ*) exclamant *Panagia* suavissima Deipara adjuva nos. Oremus Virginem. *cum Græca Ecclesia voce S. Sabbe 15. ante matutinas.* Cum ad quietem æternam transires, à te mundus tamen desertus non est, quippe tuis apud DEUM patrocinijs nostras nihilominus animas liberare non desinis: proinde nobis suppedita vires, ut ab omni posthac jejunemus nequitia. Miremur cum *S. Damasceno 15. Aug. odo. 8. et 9.* O ingentia Deiparæ miracula, quorum magnitudinem nullius ingenij acies penetrat! quippe Dei Mater sepulta, paradysum fecit ex sepulchro. Venite Christiani, ac simul omnes ad Virginis tumulum curramus, illudque monumentum omni pietate complexi, ejusdem contactu corda nostra, labia, frontem, oculos, affectu sincero teramus: sicque hauriemus inde abundantes gratiarum ac remediorum divitias ex Maria, ut scaturigine sempiterna manantes.

Sed cujus Verbis sumus exoristi ejusdem claudamus narrationem. *S. Bernardus in Breviario Romano in Octavam Assumpt. lect. 6.* Ecce jam quibus potuimus votis ascendente te ad Filium deduximus, & prosecuti sumus, saltem à longe Virgo Benedicta. Sit pietatis tuæ ipsam, quam apud Deum gratiam invenisti notam facere mundo: reis veniam, medelam ægris, pusillis corde robur, afflictis consolationem, periclitantibus adjutorium, & liberationem sanctis tuis precibus obtinendo. In hac quoque die solemnitatis, & lætitiæ, dulcissimum Mariæ nomen invocantibus servulis, per te Regina clemens, gratiæ suæ munera largiatur Jesus Christus, Filius tuus Dominus noster, qui est super omnia Deus benedictus in sæcula Amen.

9. Quia non solum ipsa est in cælo coronata, sed etiam ex nobis coronam sibi fecit

Ecclesia Romana in Vigilia Assumptionis orat in Missa. Munera nostra Domine apud tuam clementiam Dei Genitricis commendet oratio, quam idcirco de præterito sæculo transtulisti, ut pro peccatis nostris apud te fiducialiter intercedat.

Bernard.

Bernard. serm. 1. de Assumpt. Advocatam præmisit (in coelos) peregrinatio nostra, quæ tanquam Judicis Mater misericordiæ simpliciter & efficaciter salutis nostræ negotia pertractabit. *Ergo cum Anselm. de excell. Virg. cap. 12.* Cur non juvabis nos peccatores, quando propter nos in tantam celsitudinem es levata. *Andr. Cret. orat. de Assumpt.* Ex quo translata es à terra, te universus mundus continet Propitiatorium. Videtur alludere ad veterem arcam, supra quam propitiatorium collocatum erat. *De sua Esthere dixit Mardocheus cap. 4.* Quis novit utrum idcirco ad regnum veneris, ut in tali tempore parareris? *Abfalon Abbas serm. 41.* Illa sedet Regina beatorum Spirituum, & Mediatrix peccatorum semper interpellans pro nobis. *Amed. hom. 8.* Ex quo coelos cum Filio suo regnatura conscendit, induta decore, induta pariter fortitudine præcinxit se mirabiles elationes maris solo nutu compefcitura. Unde spe ingenti concepta sic Virginẽ alloquitur *Damiani serm. 2. Nativ. Virg.* Nunquid quia Deificata ideo nostræ salutis oblita es? nequaquam Domina, scis in quo nos discrimine reliqueris: ubi jaceant, quantum deliquerint servi tui, neque enim ita es imparsibilis, ut sis comparsibilis. *Juvenalis Jerosol. ut refert Glycas 3. parte annaliu.* postquã comparasset Virginem cum Arca, & Christi Resurrectionem descripsisset applicat verba Psalmi: *Surge Domine, tu & Arca sanctificationis tue.* & ait, Nam quia David norat eam, quæ Christum utero gestasset, ac illam ipsam ob causam, Arca sanctitatis esset, ac nuncuparetur, eodem pacto resurrectionem à sepulchro, quo & natus ex ipsa Dei Filius: idcirco utriusque resurrectionem expressit. Unde Christus ascendit, ut Mediator assisteret lateri Patris, & ipsa Mediatrix, ut oret assumpta. *Bernard. serm. 1. de Assumpt.* Ascendens in altum dabit ipsa quoque dona hominibus. Quid ni daret? siquidem nec facultas illi deesse poterit, nec voluntas. *Bonav. spec. c. 8.* Magna fuit erga miseros, ejus misericordia nondum regnantis in coelo: majorem per beneficia innumerabilia nunc ostendit hominibus misericordiam, quia magis nunc videt hominum miseriam, præoccupat, qui se concupiscunt, ut illis prior se ostendat. *Beda hom. 7. serm. de s. Maria.*

Hodie fratres charissimi celebramus festivitatem Mariæ, quæ hodie translata est de mundo in coelum, ut pro nobis oret filium, quia mundus deletus esset, nisi per preces S. Mariæ sustineretur. *Rupert. in Cant. lib. 6.* Quando de hoc mundo assumpta, atque ad æthereum thalamum translata es tunc tu, & ex tunc electa ut sol, electa inquam nobis: quia sicut ex te natum Dei Filium, Solem verum æternum adoramus, & colimus ut Deum verum, sic & te honoramus, atque veneramur ut Dei Genitricem: quia nimirum undè ut sol in terras, ita illa per suas preces influxus salvificos demittit. *Petrus Damiani serm. de Assumpt.* Electa ut sol. Quoniam sol lucidius incandescens, ita sibi siderum & lunæ rapit positionem, ut sint quasi non sint, & videri non possint: similiter & Virga Jesse veri

prævia luminis, in illa inaccessiblei luce præluceus, sic utrorumque spirituum hebesat dignitatem, ut sint quasi non sint, & comparatione illius nec possint, nec debeant apparere.

Bernardus toum. serm. 16. art. 3. cap. 3. Adamavit Rex Deus super omnes mulieres, & posuit diadema regni super caput ejus (*alluditur ad Esther 2.*) & voluit eam esse Reginam, istud est diadema speciei, & gloriæ corona, quâ Virgo super Angelos coronatur, ut intra Trinitatis gloriam ipsa sola amplius sit evecta, ac plus SS. Trinitatis diligit gloriam, capiat, sentiat, ac fruatur, quàm omnis alia pura creatura simul sumpta, de cujus gloria post Filium participiant universi. *Et paulo post.* Tantum differt gloria Virginis à gloria omnium B. B. quantum sol à cæteris luminibus cæli, & quodammodò sicut cætera luminaria irradiantur à sole, sic tota cælestis curia à gloriosa Virgine lætificatur. *Et cap. 8.* Quidquid est gloriæ in omni inferiore glorificata natura, tam Angelica, quàm humana, multo præcellentius esse in Virgine Matre. *s. Bonav. spec. cap. 8.* Benedicta Filia priorem misericordiam, posteriore superasti. Magna fuit erga miseros misericordia Mariæ adhuc exultantis in mundo, sed multo major erga miseros est misericordia ejus jam regnantis in cælo: majorem per beneficia innumerabilia nunc ostendit hominibus misericordiam, quia magis nunc videt innumerabilem hominum miseriam. Vnde pro splendore prioris misericordiæ fuit Maria pulchra ut Luna: pro splendore verò posterioris misericordiæ est electa ut Sol, nam quemadmodum sol lunam superat magnitudinæ splendoris, sic priorem Mariæ misericordiam superat magnitudo posterioris. Quis est super quem non luceat? Quis est super quem misericordia Matris non resplendeat. *Gerson in Magnificat citatus à Rawlino tom. 2. serm. de SS. 45.* Piè creditur Dei privilegio in Virginis Assumptione evacuatum esse purgatorium, dum enim Princeps coronatur, aperiuntur carceres, quando magis in coronatione Deiparæ. Sed quæ sit corona Virginis, decet investigari. *Paulus olim suos Discipulos coronam suam dicebat: Sponsus autem Virginis coronam agnoscit esse nos peccatores Cantic. 4. Veni de libano sponsa mea, veni coronaberis de capite Aman, de vertice Sanir, & Hermon, de cubilibus Leonum, de montibus Pardorum. Rupert. lib. 3. in Cant.* Undè coronaberis? de capite Aman, quod interpretatur nocturna avis, de vertice Sanir, quod interpretatur dens vigiliarum, & Hermon, quod interpretatur Anathema, venies de libano, quod interpretatur candidatio, id est de corpore isto migrabis, corpore candido, corpore Virgineo & coronaberis de omnibus his, id est de corpore, vel membris illius, quæ nominibus istis rectè denotantur, de regnis mundi hujus: regna namque mundi hujus quædam

quædam capita, vel quidam vertices rectè dicuntur nocturnæ avis, & dentis vigiliarum, & verè anathematizati diaboli, qui cum sit Princeps tenebrarum, & tanquam leo circumteat quærens quem devoret; rectè & nocturna avis: & dens vigiliarum dicitur. *Etrufus*. Coronabitur, quia credent gentes in Fructum ventris sui, & eorum credentium salus, Corona Virginis erit. *Richard. à S. Laur. lib. 12.* Ideò dicitur ipsa coronari de cubilibus Leonum, *Cant. 4.* Leones isti sunt demones, quorum cubilia sunt peccatores, pro quibus orat assidue. Vel certè id quod *Apoc. 12.* de muliere habente in capite coronam duodecim stellarum: sicut Dèus Abrahamæ promisit ejus prolem ut stellas cœli fore, sive etiam stellas duodecim signorum Zodiaci, quæ sunt symbola variarum virtutum. *Amedeus Eufanens. tom. 6. de laud. Mariæ.* Vallata Sanctorum lilijs Redemptoris Mater, aptissimè huncilli congruentem poterit proferre sermonem: Gaudium meum, & Corona mea omnes vos estis, acquisiti sanguine meo, & carne sumpta de carne mea.

M O N I T U M

Ad Cultorem Virginis.

ID non meis verbis, sed uti cœtera ut majus habeant pondus verbis Doctorum formabo. Itaque *Richardus à S. Laur. lib. 2. de laud. Virg.* ita monet. Debent quantum possunt (*Virginem*) in virtutibus imitari, & saltem à longè currere in odorem unguentorum ejus, quia sicut dicit Auctoritas *Greg. hom. 18. in Evang.* Venerari Sanctos, & non imitari: nihil est aliud, quàm mendaciter adulari: Virgini siquidem multò magis placet devotus imitator, quàm laudator oriosus: & vera laudatio cordis, & oris, imitatio operis est, & tunc veri laudatores Sanctorum existimus, si ea sectemur, quæ & ipsi sectati sunt. Igitur dilectissimi amate quam colitis, & colite quam amatis, quia tunc verè eam amatis, & colitis, si imitari velitis ex toto corde, quam amatis. *Imo Chrysost. in cap. 24. Matth.* Quæ est ista Justitia sanctos colere, & sanctitatem contemnere? Primus gradus est pietatis, sanctitatem diligere, postea sanctos, quia non sancti ante sanctitatem fuerunt, sed sanctitas ante eos. *Idem Greg. lib. 1. Epist. 47.* Pone finem in voluntate peccandi, & invenies Mariam, indubitanter promitto, promptiorem carnali Matre, ac mitiorem in tui dilectione. *D. Damasc. de Assumpt. B. V. orat. 2.* Curemus ut mentem, memoriamque nostram Genitricis DEI promptuarium efficiamus. Quoniam autem modo id assequemur? Et Virgo ipsa est: & Virginum amans,

V. v 3.

pura